د چرسو، افیونو او
نورو نشائی څیزونو حکم

مؤلف

ابو محمد امین الله البشاوری

حفظه الله تعالی

جمع وترتیب

ابوخالد لائق احمد غزنوی

مکتبه محمدیه

منگل مارکیټ بیرون گنج پیښور

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضمون
۷	سریزه ....
۱٤	دَ چرسو او دَ افیونو او دَ نورو نشائی څیزونو حکم......
۱۹	دَ قرآن کریم نه دلائل...........................
۲۷	دَ سنت نه دلائل.............................
۳۲	د صحابه کرامو او تابعینو آثار.....................
۳٤	اعتباری (عقلی) دلیل..........................
۳٦	د علماء کرامو اقوال...........................
۵۱	دَ افیونو تجارت.............................
	دَ افیونو او نورو نشه راوستونکو څیزونو استعمال
۵۱	او کارو بار او تجارت کول حرام دی..................
۵۱	اول دلیل د قرآن نه...........................
۵۲	دویم دلیل ....
۵۲	دریم دلیل..................................
۵۳	څلورم دلیل..................................
۵٤	پنځم دلیل ....
٦۱	په دوائی کښې افیون استعمالول.....................
٦۱	افیون او نور نشائی مواد په دوائی کښې استعمالول....

دَ دوائی په طور دَ حرامو استعمالولو په باره کښې دَ	
د علماء کرامو اقوال.........................	٦٣
دَ چرسو، افیونو او نورو نشائی شیزونو ضرورنه.........	٨٦
سگریټ، چیلم او نسوارو حکم........................	٩٢
دَ سگریټ، چیلم او نسوارو شرعی حکم.............	١٠١
سگریټ، نسوار او چیلم اخستل خرڅول حرام دی.......	١٠٦
په دے حقله دَ علماؤ نظر............................	١٠٨
دَ جواز دَ قائلینو دلائل..............................	١١١
دَ جواز ورکونکو خلقو دَ بعضے شبهاتو جوابونه.........	١٢٢
دَ افیونو او نورو نشه راوستونکو شیزونو په روپو	
کښې دَ زکوة ورکولو حکم.............................	١٢٩
آیا په حرام مال حج کیږی ؟............................	١٣٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ان الحمد لله نحمده ونستعینه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور انفسنا ومن سیئات اعمالنا من یهده الله فلا مضل له ومن یضلل فلا هادی له واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله.

اما بعد :

اسلام یو کامل او جامع دین دے چه په دے کښې هیڅ کمے نشته ، ترقیامته پورے چه څه مسئله او حادثه راپیښیږی نو دَهغے جواب په دے دین کښې موجود دے۔

د اسلام دکاملیت اوجامعیت شهادت خپله قرآن کریم کښې بیان شویدے الله رب العالمین فرمائی :

﴿ الیوم اکملت لکم دینکم ﴾

(نن ورځ ما تاسو دپاره ستاسو دین پوره کړو)۔

اوس په دے دین کښې هیڅ قسم زیادت ته ضرورت نشته۔

بل ځائے الله رب العزت د قرآن کریم په باره کښې فرمائی :

﴿ تبیاناً لکل شئ ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه : دا کتاب دَهر شی بیانونکے دے۔

نو ددے یو آیت نه معلومه شوه چه رسول الله ﷺ دوفات کیدو نه روسته په دین کښے هیڅ قسم زیادت او نقصان نشی راتلے۔

اوددے دویم آیت نه معلومه شوه چه داسے مسئله نشته چه الله رب العالمین دوحی په ذریعه نه وی بیان کړے، برابره خبره ده که هغه وحی جلی (د قرآن په صورت کښے) وی یا وحی خفی (د حدیث په صورت کښے) وی ولے چه دا شرح او تفسیر دے د قرآن کریم دپاره ۔

او دا مسئله کله په قرآن حدیث کښے صراحةً ذکر وی، اوکله دیوے قاعدے لاندے راځی۔

د قرآن کریم اکثر مسائل کلی اود قاعدے په شکل وی اوپه دے کښے فائده دا وی چه انسان ته چه په یوه مسئله د قاعدے او کُلیے په شکل کښے ذکر شی نوزر او په اسانتیا سره وربانده پو هیږی او دے کښے اختصار هم وی، رسول الله ﷺ ته الله رب العزت جوامع الکلم ورکړی وو، چه یوه خبره به ئے اوکړه نو ډیر مسائل به دهغے لاندے راتلل۔

ددے ډیر مثالونه دی، لیکن دلته یوڅو د فائدے پوره کولو دپاره ذکر کولے شی :

۱ – **مثال** : حدیث کښے راځی :

ان رسول الله ﷺ نهی عن کل ذی ناب من السباع.

(رسول الله ﷺ د هر داړو والا حیوان خوړلو نه منع فرمائیلے)۔

نو په دے کښے سپے، شرمخ، زمرے، پړانګ، ګیدړ، اونور ټول درنده ګان داخل شو۔

۲ – **مثال** : رسول الله ﷺ فرمائیلی دی :

کل بدعة ضلالة

یعنے : هربدعت ګمراهی ده۔

بل ځائے ارشاد دے :

من عمل عملاً لیس علیه امرنا فهو رد۔

یعنے : چاچه یوداسے عمل اوکړو چه زمونږ دطریقے نه خلاف وو نو هغه مردود دے۔

نو په دے یو حدیث باندے په سوونو بدعات رد شول، که هغه په عباداتو مونځ، زکات، روژه، حج کښے وی، اوکه په غم، خوشحالئ کښے وی۔

اوس دے یو جاهل دا نهٔ وائی چه داخبره په قرآن او حدیث کښے نشته چه زمرے یا پړانګ وغیره مردار دی۔

دغه شان یو بدعت کوی اودا وائی چه دے نه خو رسول الله ﷺ منع نه ده فرمائیلے، نو ددے جواب دادے چه هر بدعت باندے رسول الله ﷺ رد کړیدے او هغه ئے ګمراهی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضلالت او مردود ګرځولے دے۔

نو اوس چه څه شے دبدعت په تعریف کښے راغے هغه به داسے مردود او ضلالت وی لکه رسول الله ﷺ چه ددے بعینه نوم اخستے وی۔

۳ – مثال : کوم چه زمونږ زیر بحث موضوع ده، هغه دا چه چرس افیون، بهنګ، سګریټ وغیره نشائی څیزونه حرام دی۔

او دلیل ددے دا قول د پیغمبرِ اسلام ﷺ دے :

کل مسکر خمر (رواه مسلم)

یعنے : هرنشه راوستونکے شے شراب دی۔

بل ځائے ارشاد دے :

کل مسکر حرام، وما اسکر منه الفرق فملأ الکف منه حرام۔

(ابو داود (۱۶۳/۲) ترمذی (۹/۲)

(چه دیو څیز شپږ کلو استعمالولو سره نشه راځی، نو دهغے نه دیو ورغوئی په اندازه استعمالول هم حرام دی)۔

نو په دے کښے چرس، بهنګ، چیلم، سګریټ، افیون ټول نشه آور څیزونه داخل شو۔

بعضے خلق وائی چه : چیلم، سګریټ نشه نه لری، نوداخبره سراسر دروغ دی ځکه که یو کس چه په دے عادت نه وی او چیلم نه مسلسل یو څو کرته راکاږی نو په ده

باندے سرګرځی، په نظر کښے ئے تغیر راځی، قئ ورځی، خبرو کښے ئے تغیر راځی، اوهمدے ته نشه وائی، نشه کیدو کښے داضروری نه ده چه انسان دے په کښے داآواز اولګوی چه زه نشه یم۔

نو کله چه یوه مسئله په قرآن اوحدیث کښے د یوے قاعدے په شکل بیان شوے وی، یا قرآن او حدیث کښے په یوه مسئله باندے د قاعدے کلیے په شکل رد شوے وی نو بعضے خلق هغه جائز ګنړی، دین کښے بدعات یانور ناجائز کارونه کوی، اوکه څوك په دۀ رد اوکړی چه دا خو خلافِ سنت کار کوی، نو دے فوراً وائی چه قرآن اوحدیث کښے خو دا نشته چه دا فلانے بدعت مه کوئ یا دا فلانے کار حرام دے، دارنګ قرآن او حدیث ددے کار نه منع نۀ ده کړے۔

او دا جاهل مرکب دے ته نۀ ګوری چه شریعت خو په هر بدعت باندے رد کړے، نو هرچاچه څه قسم بدعت اوکړو دابه د رسول الله ﷺ په ژبه رد وی۔

ددے مسائلو د جملے نه یوه مسئله نن صبا د افیونو، چرسو، سګریټو اونورو نشه آورو څیزونو ده، چه خلق د دنیا او روپو پیسو حرص اولالچ راخستی دی، او امتحاناً نن صبا په دے ګندونو کښے روپۍ پیسے هم ډیرے دی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله ددے مثال د بنی اسرائیلو دهغے واقعے سره ورکوی چه په کومه ورځ الله رب العزت دوئ دکبانو دښکار نه منع کړی وو نو په هغه ورځ به ئے د اوبو په سر دوئ ته کبان ډیر کړل، اودا به په دوئ باندے امتحان وو۔

په دے اوسنو خلقو باندے هم دالله رب العزت دطرفه امتحان دے چه دوی ته په هغه څه کښې روپۍ پیسے ډیرے ملاویږی کوم چه حرام وی، لکه افیون، چرس، پوډر وغیره ګندونه شول۔

په دے موضوع باندے شیخنا فقیه العصر ابو محمد **امین الله** البشاوری حفظه الله یوه فتوی لیکلے چه دهغې نوم دے : [**البرهان فی حرمة الافیون والحشیشة والشمة والقات والدخان**]۔

ما دهغے رسالے نه په دے رساله کښې خلاصه راخستے ده۔

دغه شان په دے موضوع باندے ابو سفیان عمر شریف حفظه الله هم یوه فتوی د اشتهار په شکل کښې لیکلے ده چه دهغے نه مے هم استفاده کړے ده۔

دغه شان دَ نورو علماؤ او اطباؤ د اقوالونه استفاده کړے شوے ده - اوپه دے رساله کښې مونږ اول داثابته کړے چه چرس، بهنګ، افیون نشه راوستونکی څیزونه دی

او د دے نه پس د قرآن او حدیث نه دا ثابته کړے شویده چه د هر قسمه مسکراتو (نشه آور څیزونو) استعمال منع دے، ددے کرل، اخستل، خرڅول، په دوایانو کښې استعمالول هرڅه حرام دی۔ او د علماؤ او اطباؤ د اقوالو نه هم ثابته شویده دا څیزونه د ضرری کیدو په وجه حرام دی، اوبیا ددے تفصیلی ضررونه ښودلے شوی دی۔

لیهلك من هلك عن بینة، ویحی من حی عن بینة .

الله رب العالمین دے ماته اودغه شان ټولو لوستونکو اوریدونکو ته ددے نه فائده اورسوی۔ اودا رساله دے الله تعالی زما دطرفه صدقه جاریه اوګرځوی۔

★ **په آخر** کښې زۀ د خپل ګران استاذ ابو سلمان حضرت محمد حفظه الله شکریه اداء کوم چه دا رساله ئے په ډیر اخلاص سره په کمپیوټر اولیکله، اوماسره ئے ددے په لیکلو کښې ډیره مرسته اوکړه۔

وصلی الله علی خیر خلقه محمد وعلی آله وصحبه اجمعین

وسبحانك اللهم وبحمدك

اشهد ان لا اله الا انت استغفرك واتوب الیك

وکتبه : ابو خالد لائق احمد الغزنوی

شعبه افتاء : جامعه تعلیم القرآن والسنه

مسجد حمزه بیرون ګنج ګیټ پیښور ښار پاکستان

❋❋❋❋❋❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د چرسو، افیونو او نورو نشائی ثیزونو حکم

چرس، افیون او نور نشائی ثیزونه دَ نشې راوستو په وجه
حکماً شراب ګڼړلے کیږی، صرف په حد کښې ئې بعض
علماؤ فرق کړیدے، باقی په نورو احکامو کښې ئې هیڅ
فرق نشته۔
اوس دا خبره چه افیون اوچرس په منشیاتو کښې داخل
دی که نه! آیا نشه راولی اوکه نه!
نو د افیون اوچرسو دخصوصیت نه، او ددے په خوړونکو
باندے چه کومو اثرات ظاهریږی هغے نه داخبره واضح
ده، چه دا مسکر او نشه راوستونکی ثیزونه دی۔
افیونو د مسکر اونشائی کیدلو نه به شاید هیڅ یوعقل
والا مسلمان هم انکار اونکړی، لیکن بیا هم د فائدے
کولو دپاره یو ثو عبارتونه دعلماؤ وګورئ چه په دے حق
هغوی څه فرمائیلی دی:
۱- مفتی کفایت الله صاحبؒ فرمائی:

افیون، چرس، بهنګ ددے تولو ثیزونو استعمال حرام
دے ځکه په دے سره انسان نشه کیږی، اوداپه دے حدیث
درسول الله ﷺ کښې داخل دی چه:
نهی رسول الله ﷺ عن کل مسکر ومفتر
یعنې: رسول الله ﷺ دهر نشه راوستونکی او خومارتیا
پیدا کونکی ثیز نه منع فرمائیلے ده۔۔۔۔بیا فرمائی:
چرس، افیون، بهنګ داثیزونه حرام دی ځکه نشه
راولی، یادنشے آثار اونتائج پیدا کوی۔
(کفایة المفتی (۹/۱۱٤، ۱۳۲)۔
۲- مفتی رشید احمد صاحب هم په احسن الفتاوی کښې
افیونو ته مسکر اونشه پیدا کونکی وئیلی دی (۸/٤۸٤)۔
۳- علامه شامیؒ هم دافیونو دنشے پیدا کولو تصریح
کوی فرمائی: ویحرم اکل البنج والحشیش والافیون لانه
مفسد للعقل ویصد عن ذکر الله وعن الصلاة.
(بنګ، چرس او افیون خوړل حرام دی ځکه دا عقل او
دماغ خرابوی اود الله تعالی د ذکر او مانځه نه بندول کوی)۔
(شامی: ۵/۲۹۵)۔
٤- فتاوی مجمع البرکات کښې دی:
ولا یجوز اکل البنج والحشیش والافیون وذلك کله حرام، لانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفسد للعقل الخ کذا فی الجوهرة.

(بنگ، چرس، افیون خوړل جائز نه دی، بلکه داټول څیزونه حرام دی، ځکه عقل خرابوی)۔

۵ – علامه عینیؒ ددے حدیث شریف (الخمر ما خامر العقل) په شرح کښے لیکی :

الحدیث شامل للحشیشة ولبن الخشخاش

(عمدة القاری شرح البخاری (۹/۲۱۱) و (۱۱/۱۸۲)۔

(دا حدیث افیونو او چرسو ته هم شامل دے)۔

۶ – مولانا منظور نعمانیؒ لیکی :

ددے حدیث نه دیوے قاعدے په شکل دا معلومه شوه چه د څه شی د خوراك یا څښاك په وجه چه نشه پیدا کیږی او د مونځ غونته عمل نه انسان غافله کوی، دا په اسلامی شریعت کښے منع دے، د بنگو اونورو بوټو هم دا حکم دے۔

(معارف الحدیث ۶/۲۴۶)۔

۷ – علامه شمس الحق عظیم آبادیؒ فرمائی :

اما الافیون فمفرط فی الاسکار.

یعنے هرچه افیون دی نو دا خو ډیره زیاته نشه راولی۔

(عون المعبود ۳/۳۷۷)

۸ – دغه شان په موارد الظمآن لدروس الزمان (۳/۵۰۷)، او

۹ – په سبل السلام کښے هم دی۔

۱۰ – فقه السنه (۲/۳۴۸) کښے دی :

دچرسو اونورو منشیاتو نه زیات مضر اونشه پیدا کونکے څیز افیون دے، اودائے هم فرمائیلی دی :

ان مایزیل العقل من غیر الاشربة مثل البنج والحشیش والافیون فانه حرام لانه مسکر.

(هرهغه شے چه عقل ختموی دشرابو نه سیوا لکه بهنگ، چرس اوافیون نو دا حرام دی ځکه چه دانشه آور دی)۔ (فقه السنة : ۳۴۴)۔

۱۱ – فقه اسلامی کښے دی :

او هرهغه شے حرام دے چه عقل زائله کوی لکه بنگ، چرس او افیون شو۔ (الفقه الاسلامی وادلته : ۶/۱۶۶)۔

۱۲ – علامه ابن حجرؒ په الزواجر (۱/۲۱۲) کښے لیکی:

چرس، افیون، او بهنگ حرام دی، اودا ټول نشه پیدا کوی۔

۱۳ – شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ لیکی :

چرس دشرابو نه زیات خبیث دی، ځکه داعقل او مزاج دواړه خرابوی (السیاسة الشرعیة)۔

۱۴ – امام ذهبیؒ هم لکه د شیخ الاسلام لیکلی چه چرس دَ شرابو نه زیات خبیث دی ځکه دا عقل او مزاج دواړه خرابوی او شراب اوچرس دواړه انسان د الله د ذکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومانځه نه منع کوی۔ (الکبائر للامام الذهبیؒ ص (۸٦)۔

۱۵ – علامه ابن القیمؒ فرمائی :

دشرابو په حکم کښے هر نشه آور څیز داخل دے اودیکښے چرس هم داخل دی – (زاد المعاد)۔

۱٦ – ددار العلوم حقانیه مفتی اونګران درجه التخصص مولانا مفتی غلام قادر صاحب لیکی :

افیون بذاتِ خود مسکر څیز دے۔

(د افیونو تجارت دشریعت په رنړا کښے : ص ۱۸، ۳۲)۔

۱۷ – مولانا عمر شریف صاحب هم د پوسټر په شکل یوه فتوٰی لیکلے اوپه هغے کښں ئے دډیرو علماؤ اقوال راجمع کړی چه چرس، بهنګ او افیون نشه آور څیزونه دی۔

۱۸ – علامه ابن حجر عسقلانیؒ فرمائی :

ان من قال : ان الحشیشة لا تسکر وانما هی مخدرة : مکابر الخ (فقه السنه : ۳٤۷/۲)۔

هرکله چه دامعلومه شوه چه چرس او افیون نشه راوستونکو څیزونه دی نواوس په شریعت مطهره کښے دمسکراتو اونشه آور څیزونو حکم اوګورئ :

د قرآن کریم نه دلائل

۱ – دلیل : قال الله تعالی :

﴿ ویسئلونك عن الخمر والمیسر ...... ﴾ الآیه۔

علامه آلوسیؒ ددے آیت په تفسیر کښے فرمائی :

ان ما اسکر حرام کالخمر.

کوم شے چه نشه راولی هغه دشرابو په شان حرام دے۔

بیا فرمائی :

وعندی الحق الذی لا ینبغی العدول عنه ان الشراب المتخذ بما عدی العنب کیف کان وبای اسم کان بحیث یسکر من لم یتعوده حرام قلیله ککثیره، ویحد شاربه ویقع طلاقه و نجاسته غلیظة الخ. (روح المعانی : ۱۱۲/۲، ۱۱۳).

(زما په نیز باندے هغه حق چه دهغے نه اوړیدل پکار نه دی دادے چه دانګورو نه سیوا چه دکومو څیزونو نه شراب تیار شی، که هغه په هر نوم وی هرڅنګه چه وی خو چه څوك پرے عادت نه وی هغه نشه کوی، ددے لږ هم دډیرو په شان حرام دی، اوددے څښونکی ته به حد ورکولے شی اوطلاق ئے واقع کیږی او نجاست ئے غلیظ دے)

علامه غلام الله خان پنجابیؒ فرمائی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

خمر اوشراب نه هر هغه څیز مراد دے چه نشه راولی اوعقل کښے فتور اوسُستیا پیدا کوی، برابره خبره ده که دهر څه نه تیار شوے وی، او برابره خبره که ددے هرنوم کیخودلے شوے وی۔ (جواهر القرآن : ۱/۱۵).

۲ – **دلیل** : قال الله تبارك وتعالى :

﴿ یاایها الذین آمنوا ان الخمر والمیسر ...... ﴾ الآیة ، مائده : ۹۰۔

امام رازیؒ ددے آیت په تفسیر کښے داسے لیکی :

واعلم ان من انظر وترك الاعتساف ان هذه الآیة نص صریح فی ان کل مسکر حرام ثم بین وجهه۔

(څوك چه دے آیت ته دانصاف په نظر سره اوګوری او ضد اوتعصب پریدی نو هغه به پوهه شی چه دا آیت صریح نص دے په دے چه هر نشه پیدا کونکے شے حرام دے)۔

(تفسیر کبیر : ۸۲۰/۱۲)

علامه ابن القیمؒ فرمائی :

ان الخمر یدخل فیها کل مسکر مائعاً کان او جامداً، عصیراً او مطبوخاً (زاد المعاد)

(دشرابو په حکم کښے هرنشه آور څیز داخل دے، برابره خبره ده که هغه نرم وی که کلك، خام وی که پوخ شوے)۔

۳ – **دلیل** : قال الله تعالى :

﴿ ولا تاکلوا اموالکم بینکم بالباطل ﴾

(خپل مینځ کښے دیو بل مالونه په باطلو طریقو سره مه خورئ!)

دباطل خوړلو دوه صورته دی :

(۱) – یو داچه د ظلم، غلاء، خیانت اوغصب په طریقه دچانه مال واخلی او وے خوری۔

(۲) دویم داچه : د چانه مال په داسے طریقه واخلی چه په هغه طریقه مال حاصلول په شریعت کښے منع وی، لکه چانه مال په قمار (جوارئ) اخستل، دسودپه ډول، دشرابو خرخولو په ذریعه یا ددے نه علاوه دنور نشه آور څیزونو په ذریعه باندے۔

٤ – **دلیل** : قال الله تعالى :

﴿ الذی یتبعون الرسول النبی الذی یجدونه مکتوباً عندهم فی التوراة والانجیل یامرهم بالمعروف وینهاهم عن المنکر ویحل لهم الطیبات ویحرم علیهم الخبائث ویضع عنهم اصرهم والاغلال التی کانت علیهم ﴾ الآیه۔

(هغه کسان چه درسول اُمی تابعداری کوی چه دوی ئے دځان سره په تورات اوانجیل کښے لیکلے بیامومی، د نیکئ حکم ورته کوی او دبدئ نه ئے منع کوی او پاکیزه څیزونه ورله حلالوی او خبیث څیزونو پرے حراموی او ددوی نه بوجونه اوهغه طوقونه لرے کوی چه په دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندے مخکښے پراته وو)۔

دے آیت نه معلومه شوه چه داد رسول الله ﷺ صفت دے چه هرقسم خبیث کار ئے حرام کړیدے۔ اوخبیث هرهغه څه ته وائی چه روغ عقل اوپاك فطرت خرابه وی، اوپه دے کښے هیڅ شك نشته چه داڅیزونو دهر ذی عقل په نیز خبیث دی، تردے چه څوك ددے نشه آور څیزونو کار کوی اوددے عادت وی هغوی ته هم دابد او خراب څیز ښکاری، لیکن هغوی دخپل عادت نه مجبوره وی۔

نو مذکوره آیت دلیل دے په حرمت ددے څیزونو باندے۔

۵ – دلیل : قال الله تعالی :

﴿ یسئلونك ماذا احل لهم قل احل لهم الطیبات ......﴾ الآیة

(تپوس کوی دوی ستانه چه څه شے دوی دپاره حلال کړے شویدے، ورته اووایه ! پاکیزه څیزونه ورله حلال شویدی)۔

ددے آیت کریمه دمفهوم نه معلومیږی چه دطیب څیز نه علاوه دخبیث څیز استعمال جائز نه دے، ځکه انسان دپاره صرف طیب (پاکیزه) څیز حلال کړے شویدے، اودا ښکاره خبره ده چه دا نشه آور څیزونه (چرس ، افیون، سگریټ، نسوار، وغیره) په یوه وجه او طریقه هم طیب (پاکیزه څیزونه) نه دی۔

٦ – دلیل : قال الله تعالی :

﴿ والذین یؤذون المؤمنین والمؤمنات بغیر ما اکتسبوا فقد احتملوا بهتاناً واثماً مبیناً ﴾

(هغه خلق چه مومنانو سړو اومومنانو ښځوته په غیر ددے چه دوی څه بد کار کړیدے ضرر رسوی نو یقیناً چه دوی دبهتان اود ښکاره گناه بوج پورته کړو)۔

ددے آیت کریمه دعموم نه دامسئله معلومیږی چه هرهغه کار چه مومنانو ته ضرر رسوی، حرام دے، اوپه دے کښے بعضے شیان لکه سگریټ ، شمعه انسانانو اوملائکو دواړو ته ضرر ورکوی، اوزما محترمه روره ! که چرے ته په یوگاډی کښے سور شے اوتاباندے دسفر تکلیف او سردردے هم وی، اودگنده سگریټ بوئے پتا اولگی نو یقیناً ته به هغوی ته ښیرے اوکړے، اوته به صرف ددے وجے نه هم دحرمت فتوی ورکړے، اگرکه تاته نور اضرار بالکل نه وی معلوم۔

اوحال دادے چه صحیح حدیث کښے راغلی دی چه رسول الله ﷺ فرمائیلی دی :

من اذی مسلماً فقد آذانی ومن آذانی فقد اذی اللّٰه یوشك ان یاخذه رواه الطبرانی فی الاوسط، ورواه الطبریزی فی

(c) ketabton.com: The Digital Library

المشکاة نحوه عن الترمذی.

(چاچه یو مسلمان ته ضرر ورکړو نو یقیناً چه ده ماته ضرر راکړو اوچاچه ماته ضرر راکړو نو یقیناً چه ده الله ته ضرر ورکړو نزدے ده چه الله تعالی دے راونیسی)۔

نو سګریټ اونسوار کونکے الله تعالی اود هغه رسول، اومومنانو او ملائکو ته ضرر ورکوی، ځکه حدیث کښے راځی کوم شے چه انسانان تنګوی هغه ملائك هم تنګوی۔

۷ – دلیل : قال الله تعالی :

﴿ یاایها الرسل کلوا من الطیبات واعملوا صالحاً انی بما تعملون علیم ﴾۔

(اے رسولانو ! پاك مزیدار شیزونه خورئ اونیك عملونه کوئ زه ستاسو په علمونو خبرداریم)۔

اوحدیث شریف کښے راغلی :

وان الله امر المؤمنین بما امر به المرسلین (رواه مسلم)۔

(الله مؤمنانو ته دهغه شیزونو حکم کړے کوم ئے چه پیغمبرانو ته کړیدے۔(چه پاك اومزیدار شیزونه خورئ)۔

نودے آیت کریمه کښے الله رب العزت مونږ ته دپاکو شیزونو خوړلو اونیك عمل کولو حکم فرمائیلے دے، اودا

مذکوره شیزونه په طیبات (پاکیزه) شیزونو کښے داخل نه دی، بلکه دا اخبث الخبائث دی !

۸ – دلیل : قال الله تعالی :

﴿ ولا تسرفوا ان الله لا یحب المسرفین ﴾

(او اسراف مکوئ بے شکه الله اسراف کونکی نه خوښوی)۔

اسراف دیته وئیلے شی :

ان تنفق المال فی غیر مرضاه الله سواء کان قلیلاً او کثیراً

(په هغه ځائے کښے مال خرچ کول چه هغه دالله درضا کولو سبب نه وی، برابره خبره که مال کم وی اوکه زیات)۔

او الله رب العزت به مونږ سره په ذراتو هم حساب کوی، نو سوچ کول پکاردی چه په دے مسکراتو باندے شومره خرچے کیږی، ددے په کرلو، جوړولو، ددے په انتقال، ددے په اخستلو باندے شومره مصارف راځی، آیا دابه په تبذیر کښے نه راځی ! آیا دابه په اضاعه المال (مال ضائع کولو) کښے نه راځی دکوم نه چه رسول الله ﷺ منع فرمائیلے ده، لکه چه صحیح بخاریؒ وغیره نورو کتابونو کښے ذکر ده چه : انه ﷺ نهی عن اضاعة المال.

(رسول الله ﷺ دمال ضائع کولو نه منع فرمائیلے ده)۔

۹ – دلیل : قال الله تعالی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ولا تقتلوا انفسکم ان الله کان بکم رحیماً﴾

(او ځانونه مه وژنئ، بې شکه چه الله پتاسو باندې ډېر زیات رحم کونکې دې).

وقال الله تعالی: ﴿ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة﴾

(او خپل ځانونه دخپله لاسه دهلاکت کندې ته مه غورځوئ!).

او دا هر عاقل انسان ته معلومه ده چه ددې ځيزونو په استعمال سره بدن ته ښکاره ضرر او تاوان رسيږي، او انسان ددې داستعمال په وجه دخپل ځان قاتل جوړيږي اودا حرام کار دې.

دا ټول آیتونه په اشارة النص سره دلیل دې په تحریم ددې ځيزونو باندې، او اشارة النص هم حجت دې، لکه داخبره په اصولو کښې ذکر ده، او عاقل ته اشاره هم کافي ده.

❁❁❁❁❁❁❁❁

د سنت نه دلیل

دَ رسول الله ﷺ احادیث په دې باره کښې ډېر زیات دي، چه دلته یو څو حدیثونه دنمونې په طور پیش کولې شي:

۱- حدیث:

عن ابن عمر قال: قال رسول الله ﷺ: کل مسکر خمر وکل مسکر حرام

(مسلم ۲/۱٦۷) کما في المشکاة (۲/۳۱۷).

ترجمه: ابن عمرؓ نه روایت دې، رسول الله ﷺ اوفرمائیل: هرنشه راوستونکې شې شراب دي، اوهرنشه راوستونکې شې حرام دې.

۲- عن جابرؓ قال: قال رسول الله ﷺ: کل مسکر حرام

(مسلم: ۲/۲٦۷)، نسائي (۲/۲۳۳)

(جابرؓ نه روایت دې، رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلې دې: هرنشه راوستونکې شې حرام دې).

۳- عن ابن عمرؓ قال: قال رسول الله ﷺ:

کل مسکر حرام، وکل مسکر خمر

(النسائي (۲/۳۲۵)، ابن ابی شیبة (۵/٤۷۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ابن عمرؓ نه روایت دے، رسول الله ﷺ فرمائی: هر نشه
راوستونکے خیز حرام دے او هرنشه راستونکے شے شراب دی)۔

٤ – عن ابن عمر قال : قال رسول الله ﷺ : كل مسكر
خمر، وكل خمر حرام (مسلم : ٢/١٦٨)

(ابن عمرؓ نه روایت دے، رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے:
هرنشه راوستونکے شے شراب دی، او هر شراب حرام دی.

٥ – عن ابی هریره قال : قال رسول الله ﷺ :
كل مسكر حرام
(النسائی : ٢/٣٢٥) ابن ابی شیبة (٥/٤٧٠)

(ابو هریرهؓ نه روایت دے، رسول الله ﷺ فرمائی :
هرنشه را وستونکے شے حرام دے)۔

٦ – عن عائشة قالت : قال رسول الله ﷺ : كل مسكر حرام
(مسلم (٢/١٦٧) النسائی (٢/٣٢٥) ابن ابی شیبة (٥/٤٦٩)

(عائشهؓ نه روایت دے، رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے:
هرنشه آور شے حرام دے)۔

٧ – عن ابی موسی الاشعری قال : قال رسول الله ﷺ :
كل مسكر حرام
(مسلم (٢/١٦٧) النسائی (٢/٣٢٥) الطحاوی (٢/٣٥٩)

(ابو موسی اشعریؓ نه روایت دے، رسول الله ﷺ

فرمائیلی : هرنشه پیدا کونکے شے حرام دے)۔

٨ – عن ام سلمة قالت : نهى رسول الله ﷺ عن كل
مسكر ومفتر (ابو داود (٢/١٦٣) ابن ابی شیبة (٥/٤٧٠)
البیهقی (٨/٢٦٩) احمد (٦/٣٠٩)
وفی اسناده شهر بن حوشب وهو متكلم

(ام سلمهؓ نه روایت دے رسول الله ﷺ دهرنشه پیدا
کونکی او سستی پیدا کونکی شی نه منع فرمائیلے ده)۔

٩ – عن عائشة قالت : سمعت رسول الله ﷺ يقول : كل
مسكر حرام، وما اسكر منه الفرق فملأ الكف منه حرام.
(ابو داود (٢/١٦٣) الترمذی (٢/٩).

(ام المؤمنین عائشهؓ فرمائی : مارسول الله ﷺ نه واوریدل
چه فرمائیل ئے : هرنشه آور شے حرام دے، اوکوم شے چه دشپږو
کیلو په اندازه استعمالولو سره نشه پیدا کوی نو دهغے نه دیو
ورغوی په اندازه استعمال هم حرام دے)۔

١٠ – عن ابن عباس قال : قال رسول الله ﷺ : كل مخمر
خمر وكل مسكر حرام.
(ابو داود (٢/١٦٢)

ابن عباسؓ نه روایت دے، رسول الله ﷺ فرمائی : هر
خمارونکے (عقل پټونکے) شے شراب دی، اوهر نشه پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکے شے حرام دے۔

۱۱ – عن ابن عباس قال : قال رسول الله ﷺ :
کل مسکر حرام – (ابو داود: ۲/۱٦٤)

(ابن عباسؓ نه روایت دے چه رسول الله ﷺ ارشاد اوفرمائیلو : هرنشه آور شے حرام دے)۔

۱۲ – عن عمرو بن شعیب عن ابیه عن جده قال : قال رسول الله ﷺ : کل مسکر حرام.
(ابن ابی شیبة : ٥/٤٧٠)

(رسول الله ﷺ فرمائی : هر نشه آور شے حرام دے)۔

۱۳ – عن عمر بن الخطاب قال : الخمر ماخامر العقل.
(البخاری : ۲/۸۳٦) النسائی (۲/۳٦٤) ابن ابی شیا
(٥/٤٧١) عبد الرزاق (۹/۲۲۳) البیهقی (۸/۲۸۹).

عمر بن الخطاب رضی الله عنه فرمائی :
شراب هر هغه شی ته وائی چه عقل پټوی (زائله کوی

۱٤ – عن عمرو بن شعیب عن ابیه عن جده قال : ان رسو
الله ﷺ قال : ما اسکر کثیره فقلیله حرام.
(ابوداود (۲/۳۲٦)

(عمرو بن شعیب دخپل نیکه نه درسول الله ﷺ دارشا مبارك نقل کوی چه : دکوم شی ډیره حصه استعما

نشه راولی دهغه کمه حصه استعمالول هم حرام دی)۔

۱٥ – عن ابن عمر قال : قال رسول الله ﷺ : ما اسکر کثیره فقلیله حرام.
(مسند اسحق بن راهویه، معجم طبرانی، و کذا عن ابن جبیر)

(ابن عمرؓ نه روایت دے رسول الله ﷺ اوفرمائیل : کوم شے چه ډیر نشه پیدا کوی، دهغے لږ هم حرام دے)۔

❁❁❁❁❁❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صحابه کرامو رضؓ او تابعینو رحؒ آثار

۱ – عن عمر بن الخطاب قال : الخمر ماخامر العقل.

(البخاری : ۸۳٦) النسائی (۲/۳۳٤)

عمر بن الخطابؓ فرمائی :

(شراب هرهغه شے دے چه عقل پټوی).

۲ – عن ابن عمر قال : کل مسکر خمر، و کل مسکر حرام.

(النسائی : ۲/۳۲۵) عبد الرزاق (۹/۲۲۱)

(ابن عمرؓ فرمائی : هرنشه راوستونکے شے شراب دی او نشه آور شے حرام دے).

۳ – عن عائشة الصدیقة قالت : کل مسکر حرام.

(ابن ابی شیبه (۵/٤۷۰) البیهقی (۸/۲۹۳).

(عائشه صدیقهؓ فرمائی : هرنشائی شے حرام دے).

٤ – عطاء قال : کل مسکر حرام (النسائی : ۲/۳۲۵).

(عطاءؒ فرمائی : هر نشه راوستونکے شے حرام دے).

۵ – عن ابن سیرین قال : کل مسکر حرام.

(النسائی : (۲/۳۲۵).

ابن سیرینؒ فرمائی : نشه آور شے حرام دے.

٦ – عن عمر بن عبد العزیز قال : مسکر حرام.

(النسائی : ۲/۳۲۵)

عمر بن عبد العزیزؒ فرمائی : هرنشائی شے حرام دے.

۷ – عن عطاء وطاوس ومجاهد قالوا : قلیل ما اسکر کثیره حرام – (ابن ابی شیبة ۵/٤۷۱).

عطاءؒ، طاوسؒ اومجاهدؒ درے واړه فرمائی : دځه شی چه په زیات استعمال سره نشه راځی، نودهغے نه کمه اندازه استعمالول هم حرام دی.

❁❁❁❁❁❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتباری (عقلی) دلیل

په حرمت د افیونو، چرسو، اونور نشه آور ځیزونو باندې نو ټول مسلمانان (بلکه کفار هم) په دې خبر متفق دی چه ددې مسکراتو اومخدراتو اګرکه څه ناڅه فائدې هم شته لیکن ددې چه کوم تاوان دې دهغې په مقابله کښې ئې فائده بالکل کمه ده، اودداسې شی په باره کښې چه فائده ئې کمه اوضرر ئې زیات وی قرآنی اصول دادی چه دهغې نه اجتناب اوکړې شی، اودغه لږې فائدې لره په مقابله ددغه عظیم ضرر کښې هیڅ اعتبار نشته.

دشرابو او جوارئ دنفع او نقصان په باره کښې الله فرمائی:

﴿قل فيهما اثم كبير ومنافع للناس﴾

(په دې کښې لویه ګناه (ډیر ضرر) او لږې فائدې دی خلقو دپاره).

ددې په وجه دانسان بدن اوصحت ته، دانسانانو معاشرې ته، دهغوی مال ته سخت تاوان رسیږی.

اوکوم شې چه دومره تاوانی وی نودټولو عقلاؤ په نیز دهغې نه ځان ساتل واجب وی ، دې وجې نه کفار هم ددې قباحت اوبدئ په خپلو کتابونو، مجلاتو ، اخبارونو اونورو نشریاتو کښې وخت په وخت ذکر کوی.

نوکه بالفرض ددې په تحریم باندې آیتونه او حدیثونه هم نه وې نو بیا به هم ددینه ځان ساتل ضروری وې، ځکه عام انسانان ددې په تاوان اوضررونو باندې عالم اوقائل دی.اودین اسلام خو راغلې ددې دپاره دې چه مصالح اوښیګړې عامې کړی، اوپه کوم ځیز کښې چه فساد اوتاوان وی په معاشره کښې دهغې مخ نیوی اوکړی. اوهغه شې مخې ته کړی چه دهغې فائده ډیره وی ، اوهغه شې روسته کړی چه دهغه فائده کمه اوتاوان ئې ډیر وی.اوپه دې باندې دکلام الله نه دا آیت کریمه دلیل دې :

﴿قل فيهما اثم كبير ومنافع للناس﴾

(په دې شرابو اوجوارئ کښې ضررونه ډیر اوفائدې کمې دی)

که صرف دیوشی فائدې ته نظر اوکړې شی، نوپه شرابو کښې بیا څه نا څه فائده شته، دغه شان جوارئ کښې هم څه لږه فائده شته، لیکن کله چه ددې تاوان ډیر او فائده کمه ده، الله رب العزت دا حرام اوګرځول.

نوددې ځیزونو (نسوار، سګریټ، چرس، افیم وغیره) نه دشرنه ډك دی او فائده هم نه لری ځان ساتل په طریقه اولی سره پکار دی، اوخپل ځان ، اولاد او معاشره ددې قسم آفتونو نه لرې ساتل ضروری دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علماء کرامو اقوال

۱ – درمختار کښې دی :

ویحرم اکل البنج والحشیش والافیون ، لانه مفسد للعقل ویصد عن ذکر اللّٰه وعن الصلاه الخ (شامی : ۳۲۵/۵)۔

(دبنګو، چرسو اوافیونو خوراك حرام دے، ځکه داعقل خرابوی اوانسان دالله تعالی دذکر اومانځه نه بندوی)۔

۲ – مجمع البرکات کښې دی :

ولا یجوز اکل البنج والحشیش والافیون وذلك کله حرام، لانه یفسد العقل کذا فی الجوهرة۔

(مجموعة الفتاوی (۲۸۸/۲)۔

(دبنګو، چرسو او افیونو خوراك جائز نه دے اوداټول ځیزونه حرام دی، ولے چه داعقل خرابوی دغسے په جوهره کښې هم دی)۔

۳ – علامه شاه عبد العزیزؒ فرمائیلی دی :

والافیون محرم اما لانه سم یضرر ضرراً بیناً فی البدن کما هو مشروح فی الطب واما لانه مفتر مخدر وروی احمد فی مسنده وابوداود عن ام سلمة انه ﷺ نهی عن کل مسکر ومفتر، قال القسطلانی فی المواهب : قال العلماء : المفتر

کل مایورث الفتور والخدر فی الاطراف، وهذا الحدیث ادل دلیلِ علی تحریم الحشیش وغیرها من المخدرات فانها ان لم تکن مسکرة کانت مفترة مخدرة.

(فتاوی عزیزی ص ۱۲۰/۲، للشاه عبد العزیز الدهلوی)۔

(افیون حرام دی یاخو په دے وجه چه دابشکاره ضرر بدن ته ورکوی لکه ددے تفصیل په علم طب کښې راغلے دے، اویا په دے وجه چه داپه بدن کښے سستیا او تخدیر پیدا کوی، او امام احمد په خپل مسند کښے او امام ابوداود (په خپل سنن) کښے د ام سلمه نه روایت کړیدے چه : رسول الله ﷺ دهر نشه آور اوسستیا پیدا کونکی ځیزنه منع فرمائیلے ده۔ قسطلانی په (المواهب) کښے فرمائی :

علماؤ وئیلی دی چه مفتر هرهغه شی ته وائی چه سستیا او خمار کیدل پیداکوی په لاسونو اوخپو کښے، اودا حدیث په ټولو دلیلونو کښے غټ دلیل دے په تحریم دبنګو وغیره نشائی ځیزونو باندے، ولے چه که داځیزونه نشه پیدا هم نه کړی، نو سستیا اوخمار کیدل خو خامخاه پیدا کوی)۔

٤ – شیخ عبد القادر الرافعیؒ فرمائی :

کم رأیت فی تبیین المحارم من باب الخمر والمیسیر ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصه واما الافیون فهو حرام عند محمد قلیله و کثیره، وقال فی السراج والوهاج : الافیون حرام ولا یقید حرمته بقول احد وهو الظاهر لانه مضر بالبدن وکل شئ یضرّ به فهو حرام وکذا یسیئ الخلق ویضعف العقل.

(حاشية الشامی ۲/ ٤١).

(دتبیین المحارم په باب الخمر والمیسیر کښې دا راغلی دی : هرچه افیون دی نو په نیز دامام محمد باندې لږ اوډیر دواړه ئې حرام دی، اوپه (السراج الوهاج) کښې وائی : افیون حرام دی اوددې حرمت دچا په خبره باندې نشی مقید کولې، اوهمدا خبره ښکاره ده، ولې چه دابدن ته ضرر رسوی اوهرهغه شې چه بدن ته ضرر رسوی نو هغه حرام وی، دغه شان افیون اخلاق خرابوی او عقل کمزورې کوی).

دامام محمدؒ په نیز چه څه شی زیاته حصه نشه راولی دهغه کم هم حرام دی (شامیه : ۳/ ۲۲۵).

علامه ابن حجرؒ فرمائی :

هر نشه راوستونکې شې حرام دې. (۱۰/ ۳۸).

بحر الرائق (۳/ ۲٤۸) کښې دی :

السکر فی شراب حرام

(نشه په هرمشروب کښې حرامه ده).

۵ - فتاوی دیوبند(۱۲/ ۲۱۵) کښې دی :

دشرابو او بنګو یو شان حکم دې.

حافظ ابن حجرؒ فرمائی :

شراب په لغت کښې دانګورو شیرې ته اوپه شریعت کښې هر نشه راوستونکی شی ته شراب وائی.

(فتح الباری (۱۰/ ۳۵، ٤٦، ۳۸/۱).

٦ - فتاوی کاملیه ص (۲۷۰) کښې دی :

ولا یجوز اکل الحشیشة والافیون وذلك کله حرام.

(چرس او افیون خوړل جائز نه دی بلکه دټول حرام دی).

۷ - الجوهرة النیرة (۲/ ۲۷۰) دَ العلامة ابو بکر بن الحداد الیمنیؒ کښې هم دغه شان عبارت دې.

۸ - شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ فرمائی :

چرس حرام دی اوڅوك چه چرس اوڅښی هغه ته به هم داسې حد ورکولې شی لکه څنګه چه شرابی ته حد ورکولې شی، بلکه داد شرابو نه زیات خبیث دی ځکه دا عقل او مزاج دواړه خرابوی اوسړی کښې خنثیٰ مشکل کیدل او دیوث والې پیدا کوی، اودا په هغه څه کښې لفظاً اومعنیً داخل دی کوم نشه آور څیزونه چه الله اود هغه رسول ﷺ حرام کړیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(السياسة الشرعية)

دارنگه شيخ الاسلام په خپله فتاوى (٢٢٢/٣٤) كښے فرمائي : چرس ملعون دى اودده څښونكے هم ملعون دے اوڅوك چه دے ته حلال وائى هغه هم ملعون دے۔

٩ – علامه ابن القيمؒ هم دخپل استاد په شان داسے فرمائي :

ان الخمر يدخل فيها كل مسكر مائعاً كان او جامداً عصيرا او مطبوخاً۔

(دشرابو په حكم كښے هرنشه آور څيز داخل دے برابره خبره ده كه هغه نرم وى اوكه كلك، خام وى كه پوخ، او په دے كښے (لقمة الفسق والفجور) يعنے چرس هم داخل دى، اودا ټول په نص درسول الله ﷺ باندے شراب دى، ځكه هغه فرمائي چه هر نشه آور څيز شراب دى)۔

(اوگوره : فقه السنة : ٣٤٧/٢)۔

١٠ – استاد سيد سابقؒ په (فقه السنة : ٣٤٧/٢) كښے د شيخ الاسلام ابن تيميهؒ او علامه ابن القيمؒ د حوالو ذكر كولو نه روسته ليكلى دى :

وماقاله شيخ الاسلام ابن تيمية وتلميذه ابن القيم وغيرهما من العلماء هو الحق يسوق اليه الدليل وتطمئن به النفوس،

واذ قيد تبين ان النصوص من الكتاب والسنة تناول الحشيش فهى تتناول ايضاً الافيون الذى يعنى العلماء انه اكثر ضرراً ويترتب عليه من المفاسد مايزيد على مفاسد الحشيش كما سبق عن ابن البيطار.

(كومه خبره چه شيخ الاسلام اودهغه شاگرد اونورو علماؤ كړيده همدا هغه حقه خبره چه دليل همدے طرفته راهنمائى كوى، اوزړه وربانديے مطمئن كيږى، اولكه څنگه چه نصوص دقرآن اوسنت چرسو ته شامليږى نودغه شان افيونو ته هم شامليږى او علماؤ وئيلى دى چه افيون ډير ضررى دى دچرسو نه ، اوپه افيونو كښے دچرسونه زيات مفاسد دى، دارنگه دا نصوص هغو ته اونورو څيزونوته هم شامل دى چه اوس پيدا شويدى، او پخوا نه وو ځكه داهم لكه دانگورو دشرابو غونته داسے دى چه عقل پټوى)۔

اوبيا روسته فرمائى :

(څوك چه ددے نه يو شے هم جائز گڼرى، نوداپه الله رب العزت باندے دروغ جوړوى، اويا په الله باندے هغه څه وائى چه دهغے علم ورته نشته، اومخكښے ذكر شو چه بعضے احناف علماؤ فرمائيلى دى : چه څوك چرسو ته جائز وائى

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه زندیق او مبتدع دے۔

اوځوك چه چرسو ته جائز وائی په دے باندے زندیق اومبتدع جوړیږی نو ځوك چه دے مخدراتو ته جائز وائی سره ددے نه چه ډیر زیات ضرری اوفسادی دی، نو په طریقه اولی باندے به زندیق او مبتدع جوړیږی، اوشریعت به داضرری ځیز ځنګه جائز کړی، سره ددے نه چه ددے ضرر دټول اُمت په اخلاقو، صحت، مال، افرادو اواجتماع باندے دے، اوشریعت مطهره ددے دپاره راغلے دے چه مصالح ډیر کړی اومفاسد ختم کړی)۔

دارنګه هغه فرمائی:

کوم ځیزونه چه عقل ختموی دشرابو نه بغیر لکه چرس اونو مخدرات شو نودا حرام دی ځکه داهم نشه آور دی۔

۱۱ – صاحب د سبل السلام په شرح د بلوغ المراد کښے فرمائیلی دی:

انه یحرم کل مسکر من ای شئ، وان لم یکن مشروباً کالحشیشة.

(هرهغه شے چه نشه راولی هغه حرام دے اګرکه هغه دڅښلو نه وی لکه چرس شو)۔

۱۲ – امام ذهبیؒ په خپل کتاب الکبائر ص (۸۶) کښے

فرمائی:

فصل: والحشیشة المصنوعة من ورق القنب حرام کالخمر یحد شاربها کما یحد شارب الخمر وهی اخبث من الخمر.

(چرس هم لکه د شرابو غونته حرام دی، او ددے څښونکی ته به حد ورکولے شی ځنګه چه د شرابو څښونکی ته حد ورکولے شی، بلکه چرس د شرابو نه هم زیات خبیث دی، ځکه عقل اومزاج دواړه خرابوی، اود سړی نه خنثی مشکل جوړوی اونورے خرابیانے په بدن کښے پیدا کوی، اوشراب او چرس دواړه انسان لره دالله تعالی د ذکر او مانځه نه منع کوی، اوکومو بعضو متاخرینو علماؤ چه ددے په حد کښے توقف کړے هغه مرجوح قول دے)۔

شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ بعینه همدا خبره کړیده، لکه مخکښے مونږ دهغه قول ذکر کړو۔

۱۳ – ابن الحجر الهیثمی په خپل کتاب الزواجر ص (۲۱۲/۱) کښے فرمائیلی دی:

(یوسلو اویایمه (۱۷۰) ګناه: چرس او افیون او بهنګ خوړل، اودا ټول ځیزونه نشه راولی، اومرا د په نشے سره دلته عقل پټول دی او دا نه دی مراد چه مستی راولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه داقسم نشه هغه نشه آور څیزونه راولی چه هغه نرم وی)۔

اوکله چه داپته اولګیده چه داتهول نشه پیدا کونکی دی نو ددے استعمال داسے ګناه کبیره اوفسق دے څنګه چه د شراب څښل ګناه کبیره اوفسق دے، اوکوم وعیدونه چه دشراب خور په باره کښے راغلی دی هغه وعیدونه ددے نورو نشه آور څیزونو په باره کښے هم دی ځکه چه تهول په علت کښے سره شریك دی۔

(اوګوره : فتاوی الدین الخالص (٢/٣٨٨) للشیخ ابی محمد امین الله حفظه الله)۔

١٤ - الشیخ عبد المجیدؒ مفتی الدیار المصریه فرمائی:

ولا یشك شاك ولا یرتاب مرتاب ان تعاطی هذه المواد حرام۔

(په دے خبره کښے به هیڅوك شك اوتردد اونکړی چه ددے (نشه آور) موادو استعمال حرام دے)۔

(اوګوره : فقه السنه)۔

١٥ - دکتور یوسف القرضاوی په خپل کتاب : الحلال والحرام ص (٧٥) کښے فرمائی :

د شرابو د جملے نه دا مواد مخدره هم دی : چرس، کوکائین، افیون اوداسے نور۔ اوبیا روسته یوه قاعده ذکر

کوی چه هرشے انسان ته ضرر ورکوی نو دهغے خوراك څښاك حرام دے، لکه رقم طراز دے :

فان المسلم لیس ملك نفسه وانما هو ملك دینه وامته وقال : لان الله تعالی قال : ولا تقتلوا انفسکم، ملخصاً۔

یعنے : مسلمان به ضرری څیز ځکه نه استعمالوی چه دے دخپل ځان مالك او واکدار نه دے بلکه دے دخپل دین او اُمت مملوك دے، اوبل ځکه چه الله تعالی فرمائیلی دی : خپل ځانونه دبتاهئ کندے ته مه غورزوئ !

١٦ - دکتور وهبة الزحیلیؒ فرمائی :

اوهر هغه شے حرام دے چه عقل زائله کوی لکه چرس، بهنګ او افیون ځکه دے کښے ضرر پروت دے او حدیث کښے راځی : لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام، وقال ایضاً : لا ضرار فی الاسلام. انظر الارواء۔

یعنے : په اسلام کښے نه خپل ځان ته ضرر ورکول شته اونه بل ته ضرر ورکول شته۔

(الفقه الاسلامی وادلته : ٦/١٦٦)۔

١٧ - حکیم محمد طارق چغتائی په خپل کتاب سنت نبوی اور جدید سائنس (١/٢٥٣) کښے فرمائی :

اسلام کښے تهول نشه آور څیزونه شراب، افیون، چرس،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهنګ وغیره حرام ګرځولے شویدی برابر خبره ده که دهغې مقدار ډیر وی او که کم یوشانته حکم لری۔

١٨ – الملخص الفقهی (٢/٤٦١) کښې صالح بن فوزان بن عبد الله فرمائی :

ولا يحل من الاطعمة ما فيه مضرة كالسم والخمر والحشيشة والدخان التبغ لقوله تعالى : (ولا تلقوا بايديكم الى التهلكة، فالآية الكريمة تدل على تحريم اكل اوشرب كل مافيه مضرة مع ادلة اخرى تدل على تحريم الاطعمة والاشربة الضارة للعقول والابدان .

(هغه خوراك، څښاك چه په هغے کښے ضرر وی لکه زهر، شراب، چرس ، چیلم، سګریټ وغیره حرام دے ځکه الله تعالی فرمائی : ځان په زوره هلاکوئ مه ! دا آیت کریمه اوددے په شان نور دلائل دی په دے چه دهرهغه شی خوراك، څښاك حرام دے چه انسان ته ضرر ورکوی، عقل اوبدن خرابوی) -

١٩ – فتاوی هیئه کبار العلماء (٢/٧٤٨) کښے دی :

التدخين وشرب التبغ على اى كيفية حرام لان ذلك من الخبائث.

(سګریټ نوشی او چیلم څښل په هره طریقه چه وی

حرام دی، ځکه چه دا په خبائثو کښے شمار دی)۔

دغه شان فرمائی :

شرب السجار والشيشة حرام لما فى ذلك ضرر وقد قال النبى ﷺ : لا ضرر ولا ضرار، ولانهما من الخبائث وقد قال الله تعالى : ويحرم عليهم الخبائث.

٢٠ – علامه علی طنطاویؒ په خپله فتاوی ص (١١٧) کښے فرمائی :

وقد اجمع الناس من مسلمين وغير مسلمين ممن له علم وله خبرة على ان الدخان مؤكد ضرره معدوم نفعه وان من المصلحة منعه ومحاربته۔

(مسلمان دے که غیر مسلم چه علم او تجربے والا وی دهغوی په دے خبره اتفاق دے چه په سګریټ نوشئ کښے ضرر جوخت دے او فائده ئے نشته، اومصلحت په دے کښے دے چه په دے باندے پابندی اولګولے شی اوددے په خلاف جنګ اوشی)۔

٢١ – دکتور دانیال ایچ کرس، چه په امریکه کښے داعصابی بیماریانو متخصص دے په خپل کتاب : (الدخينة فى نظر الطبيب) کښے چه (الزهرة) عربی ته ترجمه کړے لیکی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ان دخان التبغ یحتوی علی مالا یقل عن تسعة عشر نوعاً من السموم وان کلاً منها له مفعول قتال (ص : ۳۲)۔

۲۲ – دار العلوم اکوړه خټك نه هم ددې دحرمت فتوی شائع شوې چه دهغې نوم دې : دافیونو تجارت دشریعت په رنړا کښې۔

تنبیه : دعلماؤ اقوال په دې وجه پیش کړې شو چه څوك دې ځیزونه ته جائز وائی هغه عام طور سره دعلماؤ اقوال پیش کوی، که نه وی نو مونږ ته دالله اودهغه درسول ﷺ دقول په موجودګئ کښې دهیچا دقول او عمل ضرورت نشته، اونه دهغه درسول ﷺ د خبرې په مقابل کښې دچا خبره معتبره ده ۔

ہوتے ہوئے مصطفیٰ کی گفتار مت دیکھ کسی کا قول وکردار

اودا اختلاف ددې خبرې دلیل نه دې چه ګنې دا مختلف فیه مسئله ده، او دواړو جانبینو باندې به ملامتیا نه وی، ولې که چرې صرف دچا اختلاف کول دلیل دجواز او نه جواز شی نو بیا دا کومه یوه قطعی مسئله ده چه په هغې کښې اختلاف نشته، اختلاف خو خلقو دالله په باره کښې هم کړیدې، درسول الله ﷺ په باره کښې هم، دقرآن کریم په باره کښې هم، دقیامت په باره کښې هم، نو بیا په کارده

چه دې کښې څوك اختلاف کوی بقولِ شما هغه هم قابلِ ملامتیا نه وی! کما لا یخفی علی من له عقل وهدایه ولیس له غوایه !!

ددې آیتونو او حدیثونو اوآثارو او اقوالو دعلماؤ نه معلومه شوه چه شراب هر نشه راوستونکی شی ته وئیلې شی، اودا دجمهورو فقهاء او محدثینو اتفاقی خبره ده۔

امام شافعیؒ، امام مالكؒ، امام احمد بن حنبلؒ او جمهور محدثین شراب عام ګڼړی، دغه شان اهل لغتو علماؤ لکه صاحب قاموس وغیره هم عموم ته ترجیح ورکوی۔

(**اوګوره** فتح القدیر (۹/۲۳) البحر الرائق (۸/۲۱۷) تقریرات الرافعی (۲/۲۱۳)۔

په احناف علماؤ کښې هم دامام محمدؒ په نیز شراب هر نشه راوستونکی شی ته وئیلې شی، فقهائے احناف هم د امام محمدؒ په قول فتوی ورکوی، لکه علامه شامی دلسو کتابونو حواله لیکی او فرمائی :

والفتوی فی زماننا بقول محمد رحمه الله.

(زمونږ په زمانه کښې فتوی په قول دامام محمدؒ ده)۔

(شامی : ۵/۳۲۳)۔

مولا نا عبد الحیؒ صاحبؒ په خپله فتاوی کښې د خزانة

(c) ketabton.com: The Digital Library

المفتین، مجمع البرکات، مجمع البحرین، تبیین الحقائق، فتاوی بزازیه، خلاصة الفتاوی، شرح الوقایه، نهایه، عنایه، الواقعات او نورو کتابونو حوالو ذکر کولو نه پس فرمائی: چه داتهول علماء وائی چه فتوی دامام محمد په قول ده۔

(مجموعة الفتاوی: ۲/۲۳۲).

او دا حدیث: الخمر ما خامر العقل، او: کل مسکر خمر، اوددے په شان نور حدیثونه ئے مؤید دی۔

ددار العلوم حقانیه نه یوه فتوی شائع شوے هغے کښے هم دی چه په مسکراتو کښے فتوی دامام محمد په قول ده (ص: ۳۱)۔

په دے وجه تهول قسمونه دنشه آورو ځیزونو لکه چرس، افیون وغیره دشریعت په رنړا کښے دشرابو په شان حرام دی، اوکوم احکام چه دشرابو دی همدغه احکام دافیونو او چرسو هم دی۔

❁❁❁❁❁❁❁❁

د افیونو تجارت

دافیونو اونورو نشه راوستونکو ځیزونو استعمال او کارو بار او تجارت ټول حرام دی

تهولو مسلمانانو ته معلومه ده چه نشه نشه راوستونکی ځیزونه په معاشره کښے د بے شماره جرمونو او بد اخلاقو سبب دے، نو ځکه دشریعت په نظر کښے ددے خرڅول او ددے کارو بار کول حرام دی، دے دپاره چه د معاشرے نه دا گند بلاء ختمے شی اوددے قسم گناهونو قلع او قمع اوشی،او ددے په تحریم باندے قرآن، سنت، داهلِ علمو او اهلِ طب اقوال او عقل تهول واضح دلائل دی۔

(۱) - اول دلیل : د قرآن کریم نه

قال الله تبارك وتعالى:

﴿ولا تعاونوا على الاثم والعدوان﴾۔ [مائده: ۷]۔

(دگناه او زیاتی په کار کښے دیو بل سره تعاون مه کوئ)

نو هرکله چه چرس، افیون اونور نشه آور ځیزونه حرام

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو، نوددې کرکیله، خرڅول، اخستل او تجارت کول ټول حرام دی، ځکه چه دې ټولو صورتونو کښې په ګناه باندې مدد او تعاون کول راځي، چه په مذکوره نصِ قطعي سره حرام دې۔

(۲) – **دویم دلیل** :

قال الله تعالی :

﴿ ولا تأکلوا اموالکم بینکم بالباطل ...... ﴾ الآیه.

(خپل مینځ کښې خپل مالونه په باطله طریقه مه خورئ)

په باطله طریقه د مال خوړلو دوه صورته دی :

۱ – دظلم، غلا، خیانت او غصب په طریقه دچانه مال واخستلې شي، او هغه استعمال کړې شي۔

۲ – دچانه مال په داسې طریقه واخستلې شي چه هغه شرعاً منع وی، لکه چانه مال په جواریٔ اخستل، دسود په طریقه اخستل، دشرابو خرڅولو په ذریعه یا ددې نه علاوه دنورو نشه آورو څیزونو په ذریعه باندې مال حاصلول شو، نو په دې دویم صبورت باندې مال اخستل هم حرام دی اګرکه دهغه بل کس رضاوی۔

(۳) – **دلیل** :

رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلې دې :

ان الله اذا حرم علی قوم اکل شئ حرم علیهم ثمنه.

(مسند احمد (۱/۲٤۷) ابو داود (۲/۱۳۷)

(بیشکه الله تعالی چه کله په یو قوم باندې دیو شی خوراك حرام کړي، نو په هغوی باندې دهغې (حرام شی) قیمت (روپۍ، پیسې) هم حراموی)۔

په یو بل روایت کښې داسې دی :

ان الذی حرم شربها، حرم بیعها.

(مسلم، موطا امام مالك، نسائی ۲/۲۳۰، مسند احمد ۱/۲٤٤)۔

(هغه ذات چه ددې څښل ئې حرام کړیدی، ددې اخستل خرڅول ئې هم حرام کړیدی)۔

٤ – دلیل :

وعن انس رضی الله عنه قال : لعن رسول الله ﷺ فی الخمر عشرة : عاصرها ومعتصرها وشاربها وحاملها والمحمولة الیه وساقیها وبائعها واکل ثمنها والمشتری لها.

(رسول الله ﷺ د شرابو په حقله لسو کسانو باندې لعنت وئیلې دې : دهغې په جوړونکی، دهغې په نچوړونکی، دهغې په څښونکی، دهغې په وړونکي، چاله وړل کیږي، دهغې په څښوونکی، دهغې په خرڅونکی، دهغې په روپو خوړونکی، دهغې په خرڅونکیاو چا دپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه داخرڅولے شی په هغه باندے لعنت فرمائیلے دے)۔

٥ – دلیل :

عن ابن عباس رضی الله عنهما ان رسول الله ﷺ قال :

ان من حبس العنب ایام القطافِ حتی یبیعه لمن یتخذه خمراً فقد تقحم فی النار.

(ابن عباسؓ روایت کوی، رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے : کوم سړے چه دانګورو د شوکولو په وخت هغه په دے غرض ذخیره کړی چه داپه شراب جوړونکی باندے ورخرڅ کړی، نوبیشکه دا سړے په اور کښے داخل شو)۔

نوددے حدیث نه په طور د اشارة النص سره دا معلومه شوه چه دچرسو او افیونو کرکیله ددے غرض دپاره حرام ده، سره ددے نه چه انګور په خپل ذات کښے یو حلال نعمت دے، نو کوکنار کرل به څنګه جائز شی، چه ددے اصل ذات مردار او حرام دے !!

٦ – وعن جابر قال قال رسول الله ﷺ :

ان الله حرم بیع الخمر والمیتة والخنزیر والاصنام.

(بخاری : ١/٢٩٨)۔

(جابرؓ روایت کوی، رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے : بیشکه الله تعالی شراب، مرداره، خنزیر، اوبتان اخستل

او خرڅول ټول حرام کړیدی)۔

امام نوویؒ ددے حدیث په شرح کښے لیکلی دی :

قال القاضی : تضمن هذه الاحادیث ان مالا یحل الل
الانتفاع لا جوز بیعه وانه لا یحل اکل ثمنه.

(شرح النووی : ٢/٢٣).

(قاضی فرمائی : په دے درے احادیثو کښے (کوم چه ده ذکر کړیدی) دا مضمون راغلے دے چه دکوم شی نه فائده اخستل الله تعالی حلال کړی نه وی دهغے خرڅول او دهغے پیسے خوړل جائز نه دی)۔

تفسیر قرطبی (٦/١٦٧) کښے دی :

وفیه دلیل علی تحریم بیع العذرات وسائر النجاسات، وما لایحل اکله.

(په دے کښے دلیل دے په دے خبره چه دګندګئ اود نور نجاساتو ، دغه شان دهغه څه چه حلال نه وی خرڅول اخستل جائز نه دی)۔

علامه شامی لیکلی دي :

د نشه آور ثیزونو تجارت حرام دے، او په دے باره کښے فتوی دامام محمدؒ په قول ده (شامیه : ٥/٣٢٣)۔

دامام محمدؒ په نیز دټولو نشه پیدا کونکو ثیزونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تجارت حرام اومنع دے اود ټولو فقهاؤ فتوی دامام محمد په قول ده. (مجموعة الفتاوی : ۲۳۲/۲).

علامه عبد الحئ لکهنویؒ لیکلی دی چه دخشخاشو ددانو نه افیون ویستل او خرڅول حرام دی.

(مجموعة الفتاوی : ۲/۲۵٦).

بل ځائے لیکی : دافیونو تجارت نه دے جائز.

(مجموعة الفتاوی (۲/۲۳۲).

د دار العلوم دیوبند مفتی محمود حسین د یو سوال په جواب کښے لیکلی دی : دافیونو تجارت مکروه تحریمی دے. (اوګوره : فتاوی محمودیه (۱۳/۳۵۳).

استاذ سید سابق صاحب فرمائی :

ان زراعة الحشیش والافیون لاستخراج المادة المخدرة والا تجار فیها حرام بلاشك.

(فقه السنة : ۲/۳٤۹).

(بیشکه چه دچرسو او افیونو کرکیله ددے لپاره چه مواد مخدره ترینه جوړ کړی حرام دی، اوددے تجارت کول هم بلا شکه حرام دے).

اوهمدا خبره مفتی الدیار المصریه الشیخ عبد المجید سلیم هم کړے ده.

(اوګوره : فقه السنة (۲/۳٤۹).

علامه عبد الرحمن الجزیریؒ لیکلی :

دعلماء کرامو په دے مسئله کښے اتفاق دے چه چرس او خشخاش کرل حرام دی ځکه ددینه نشه راوستونکی ځیزونه تیارولے شی.

(اوګوره : الفقه علی المذاهب الاربعة (٥/٤٠).

دغه شان دچرسو او افیونو نه علاوه نور نشه آورو ځیزونو تجارت هم حرام دے، اودا اګرکه په ظاهره ددے ځیزونو تجارت دے لیکن داپه اصل کښے دانسانانو داروا حو، اود اخلاقو خرابولو تجارت دے.

(الفقه علی المذاهب الاربعة : ٥/٤٠).

فتاوی حقانیه (٦/٤٣٥) کښے ئے دافیونو کرل او اخستل خرڅول ناجائز ګنړلی. (دافیون کرلو حکم) په عنوان سره لیکی :

سوال : افیون کرل دشریعت په نقطه نظر سره څه حکم لری ؟

جواب : افیون یو داسے شے دے چه دهغے نه په دے زمانه کښے خطرناك او مهلك ترین نشه آور ځیز یعنے هیروین جوړولے شی چه دهغے نه پوره دنیا تباهئ او بربادئ کښے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیره ده، اوددې مضرِ محض کیدو باندې اقوامِ عالم متفق دی۔

ددې وجې نه ددې په کرلو، ددې دخرڅولو او اخستلو په جواز باندې څه خاص دلائل نه ملاویږي بلکه عام اقوال ددې دحرمت تائید کونکی دی، بیاهم که چرې دافیون استعمال ددوائی پورې محدود وی یا دافیونو تخم (خشخاش) حاصلول مقصود وی نو دضرورت مطابق په محدود انداز کښې ددې دکرلو ګنجائش پیدا کیږي، مګر په معاشره کښې ددې نیت ډیر کم پیدا کیږیّ۔

زه وائم: روسته ذکر کیږي چه آیا دیته ضرورت شته که نه!

مفتی عزیز الرحمن صاحب دیو سوال په جواب کښې لیکی:

په ګاډی اوموټر کښې افیون اوړل او په هغې مزدوری اخستل جائز نه دی۔(عزیز الفتاوی: ۶۶۷/۱)۔

د دار العلوم حقانیه نه هم یوه فتوی د افیونو په موضوع باندې شائع شوې اوپه هغې کښې ئې دا ثابته کړې چه دافیونو کرل، ددې اخستل خرڅول ټول حرام دی۔

(اوګوره دافیونو تجارت دشریعت په رڼا کښې ص (۷)۔

فتاوی حقانیه (۴۵/۶) کښې دی:

افیون، چرس، بهنګ، هروئین دنشې راوستلو په وجه حرام دی لهذا دحرام شی قیمت اوپه ګناه باندې دمدد کولو په وجه ددې د اخستلو خرڅولو نه ځان ساتل پکاردی، ځکه ددې شیزونو نه دانسان دین اودنیا بربادیږي۔

دغه شان په (۴۳۶/۶) کښې دیو سوال په جواب کښې دی

بهنګ چونکه دنشه راوستونکو شیزونو دجملې نه دې، نوددې وجې نه ددې خرڅول، ددې اخستل، دغه شان ددې کرل شرعاً ناجائز دی۔

فتاوی کاملیه ص (۲۰۷) کښې الشیخ محمد کامل بن مصطفی الطرابلسیؒ فرمائی:

اتفق مشائخنا ومشائخ الشافعی علی تحریم الحشیش وافتوا باحراقه وامر بتادیب بائعه والتشدید علی آکله، فهو زندیق مبتدع.

(زمونږ اود مشائخ شافعیو په دې خبره اتفاق دې چه چرس حرام دی، اوپه دې چه دوی فتوی ورکړې په سزولو. دهغې اوپه دې چه څوك دې لره خرڅوی نو هغه له دې ادب ورکړې شي، اودوی ددې په خوړونکی باندې دسختیئ اظهار کړیدې، چه دازندیق او بدعتی دې)۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

فتاوی ثنائیه (٤٠٣/٢) کښے علامه ابو الوفاء ثناء الله امرتسری رحمه الله (اهل حدیث عالم) دیو سوال په جواب کښے لیکلی دی:

تنبا کو چونکہ مکروہ ہے، اس کی بیع کا بھی یہی حکم ہے۔

(تنباکو چونکه مکروه دے، نو ددے دخرخولو هم داشان حکم دے)۔

روستو (٤٠٤/٢) کښے لیکی:

حقے کو مکروہ بھی کہا گیا ہے اور حرام بھی بلکہ مباح بھی مگر ترجیح حرمت کو معلوم ہوتی ہے۔

(حقے (چیلم) ته مکروه، حرام، بلکه مباح هم وئیلے شویدی مگر راجحه داده چه حرامه ده)۔

فتاوی هیئه کبار العلماء (٧٣١/٢) کښے دی:

فی حکم القات والدخان: ولا یجوز بیعها ولا شرائها ولا التجارة فیها وثمنها حرام وسحت.

یعنے: ددے اخستل اوخرڅول جائز نه دی اونه پکښے تجارت کول جائز دی، اوددے پیشے حرام اوقبیحے دی۔

❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

افیون په دوائی کښ استعمالول

افیون او نور نشه آور مواد د دوائی په طور استعمالول هم نه دی جائز

په دے خبره دلائل دادی:

١- عن ابی الدرداء قال: قال رسول الله ﷺ: ان الله انزل الداء وانزل له الدواء، وجعل لکل داء دواء، ولا تداووا بحرام.

(رواه ابو داود (٣٨٥/٢) وکذا فی المشکاة)۔

(ابو الدرداء رضی الله عنه نه روایت دے، رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے دے: الله رب العزت بیماری هم پیدا کړیده اودهغے دپاره ئے دوائی هم پیدا کړیده، اوهغه دهرے بیمارئ دپاره دوائی مقرر کړیده، نو تاسو په حرامو باندے دوائی مه کوئ)۔

(وسنده حسن، انظر الصحیحة: ١٧٥/٤)۔

٢ - وعن ابی هریره رضی الله عنه قال: نهی رسول الله ﷺ عن الدواء الخبیث.

(رواه الترمذی وابن ماجه)۔

(ابو هریرهؓ نه روایت دے چه رسول الله ﷺ منع فرمائیلے

ده دخبیثے (حرامے) دوائی کولو نه)۔

٣ – وعن ام سلمة رضی الله عنها عن النبی ﷺ قال :

ان الله لم یجعل الشفاء فیما حرم علیکم.

(اخرجه البیهقی وصححه ابن حبان ، کذا فی بلوغ المرام،

وانظر المصنف لابن ابی شیبة (٢٣/٧)۔

(ام سلمے رضی الله عنها نه روایت دے چه رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے دے : الله تعالی تاسو دپاره په حرامو څیزونو کښے شفاء نه ده اچولے)۔

٤ – وعن ابن مسعود رضی الله عنه قال :

ان الله لم یجعل شفائکم فیما حرم علیکم.

(ابن مسعودؓ فرمائی : الله تعالی چه پتاسو کوم شے حرام کړیدے په هغے کښے ئے تاسو دپاره شفاء نه ده اچولے)۔

دے مذکوره حدیثونو نه صفا معلومه شوه چه د حرامو څیزونو استعمال نه د دوائی دپاره جائز دے اونه د بل څه دپاره !!

❀❀❀❀❀❀❀❀

حرامو څیزونه د دوائی په طور استعمالولو باره کښے د علماؤ اقوال

١ – علامه سیوطیؒ ددے حدیثونو لاندے لیکی :

وهذا حرام۔

یعنی : په حرامو اونشه آورو څیزونو باندے دوائی کول حرام دی۔ (ابوداود (٢/٢٨٥)۔

٢ – علامه ابن نجیمؒ فرمائی :

وان المحرم شرعاً لا یجوز الانتفاع به للتداوی کالخمر.

(البحر الرائق (٦/١٧٢)۔

یعنی : کوم څیز چه شرعاً حرام وی هغه ددوائی په طور استعمالول هم حرام دی لکه شراب۔

٣ – علامه شامیؒ لیکی :

ان المذهب انه لایجوز التداوی بالمحرم.

(شامی : ٥/٣٢٠).

(زمونږ مذهب دادے چه په حرامو باندے دوائی کول جائز نه دی)۔

٤ – علامه عبد الحیٔ لکهنویؒ لیکی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افیونو دوائی کول جائز نه دی۔
(مجموعة الفتاوی (١٠/٢٠٥).
٥ – صاحب هدایه فرمائی :
والاستشفاء بالمحرم حرام. وهكذا في البحر
یعنې : په حرام شیزونه بطور دوائی استعمالول حرام دی۔
٦ – په المغنی (١٠/٣٢٦) کښې دی :
لایباح شرب الخمر للتداوی.
یعنې : ددوائی په طور شراب استعمالول حرام دی۔
اوبیا روسته حدیث ذکر کوی :
عن مخارق ان النبی ﷺ دخل علی ام سلمة وقد نبذت نبیذا فی جره فخرج والنبیذ یهدر فقال : ما هذا فقالت : فلانه اشتکت بطنها فنقعت لها فدفعه برجله فکسره وقال : ان الله لم یجعل فیما حرم علیکم شفاء.
ددې حاصل معنې داده چه : په حرامو کښې الله تعالی شفا نه ده اچولې۔
٧ – علامه مبارکفوریؒ په تحفه الاحوذی (٣/١٦٠) کښې فرمائی : په حرامو باندې دوائی کول جائز نه دی، نه عقلاً اونه شرعاً۔
اوبیا فرمائی :

ځوك چه دا وائی چه که دچا یقین وو چه په دې حرامه دوائی ښه کیږی نو بیائې خوړل جائز دی، نو ددوی خبره غلطه ده، ځکه داپه یقین سره وئیل چه دې سره به ښه کیږی دحلالې دوائی په باره کښې هم نشی وئیل کیدې !
٨ – علامه ابن القیمؒ فرمائی :
په حرامو تداوی کول عقلاً او شرعاً منع دی، شرعاً خوځکه منع دی چه حدیث کښې راځی ، (ولا تداووا بحرام) او عقلاً ځکه منع دی چه ددې شی ذات خبیث دې ځکه الله رب العزت چه مونږ باندې دا شې حرام کړیدې دا دوجې دخبث (گندگئ) ددې شی نه، ددې وجې نه ئې نه دې حرام کړې چه الله مونږ ته یوه سزا راکوی لکه بنی اسرائیلو باندې چه به یو شې دعقوبت دوجې نه حرامیدلو
﴿ فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم ﴾
نو په دې باندې دوائی کول نه دی پکار، اودا اگرکه دبیمارئ اثر ختموی لیکن دې سره سره غټ مرضونه پیدا کوی دوجې دخبث او پلیتئ نه۔
(اوگوره : زاد المعاد للعلامة ابن القیمؒ : (٤/١٤١)۔
زه وایم : ددې مثال دادې چه بعضې حکیمان داپه دوائی کښې دقوت باه دپاره استعمالوی نو دیته یو څه وقت فائده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوی لیکن روسته ډیر ضررونه او نقصانونه راولی لکه سرعت انزال، نسیان اوداسے نور شو- دغه شان بعضے حکیمان ئے داسهال دپاره هم استعمالوی-

۹ - حکیم محمد طارق چغتائی په سنت نبوی او جدید سائنس کښے لیکی : په حرامو ځیزونو کښے شفا نشته-

اوبیا روسته لیکی :

نن ولے په دوایانو کښے شفا نشته، ځکه دادوایانے په یورپ اومغربی ممالکو کښے جوړیږی اودلته راځی، په هغو دوایانو کښے دننه داسے حرام ځیزونه موجود وی چه الله تعالی په نیز په هغے کښے شفا نشته، بلکه وعید او عذاب دے-

په یوه بله موقعه باندے لیکی :

دحرامو حیواناتو په غوښه ، شرابو، وینه ، نشه آور ځیزونو او زهریله دوایانو کښے شفا نشته-

بیا روسته واقعات راوړی چه مخکښے ډاکټرانو بعضے حرام ځیزونه په دوایانو کښے استعمالول لیکن دجدید سائنس په ذریعه معلومه شوه چه دا حرام ځیزونه دفائدے په ځائے تاوان ډیر لری، نو ځکه اوس ډاکټرانو بعضے حرام ځیزونه چه مخکښے به ئے په دوایانو کښے استعمالول،

پریښودل-

(اوګوره : سنت نبوی اوجدید سائنس (۱/۳۹٦)-

۱۰ - فتاوی الاسلامیه کښے چه دهغے حاصل دادے :

په حرامو باندے دوائی کول جائز نه دی اوحرام دی اودلیل په دے باندے حدیث دابن مسعود رضی الله عنه دے چه رسول الله ﷺ ارشاد فرمائیلے دے :

ان الله لم یجعل شفائکم فیما حرم علیکم.

(الله رب العزت ستاسے شفا په حرامو کښے نه ده ایښے)-

رواه البخاری معلقاً وقد وصله الطبرانی باسناد رجاله رجال الصحیح، وابو یعلی واحمد وابن حبان ورجال ابی یعلی ثقات عن ام سلمة، فتاوی اسلامیه (۲/۲۱۰) لابن باز وعبد الرزاق العفیفی وغیرهما).

دغه شان فتاوی اسلامیه کښے دی (۲/۱٦۵) :

ولا یجوز التداوی بالمحرمات لثبوت الادلة الشرعیة الدالة علی التحریم.

(کوم ځیزونه چه حرام دی هغه ددوائی دپاره استعمالول جائز نه دی، ځکه چه ددے په تحریم باندے دلائل شرعیه راغلی دی)-

دغه شان په (٤/٤٤٩) کښے هم ذکر کړی-

۱۱ - فتاوی هیئه کبار العلماء (۲/۷۳۲) کښے دی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

یحرم التداوی بشرب الخمر وای شئ مما حرمه الله من الخبائث عند جمهور العلماء.

(دجمهورو علماؤ په نیز په شرابو یا ددې نه سیوا په نور هغه ځیزونو سره دوائی کول کوم چه الله حرام کړی دی حرام دی)۔

بیا روسته لیکی:

ومن اباح التداوی من علماء الکوفة فقد قاسه علی اباحة اکل المیتة والدم للمضطر وهو مع معارضته للنص ضعیف لانه قیاس مع الفارق الخ۔

(د کوفې بعضې علماؤ چه په حرامو سره دوائی کولو ته مباح وئیلی دی نو دائې قیاس کړیدی په خوراك دمردارې اووینې باندې دپاره دمجبور شخص خو داقیاس سره ددینه چه دنص سره ټکراؤ دې ورسره ضعیف هم دې، ولې چه داقیاس مع الفارق دې)۔

١٢ – فتاوی نذیریه (٣/٤١٤) کښې مولانا سید نذیر حسین دهلوی رحمه الله فرمائی:

په شرابو باندې دوائی کول جائز نه دی ځکه شراب حرام دی اوحرامو کښې شفا نشته۔

دغه شان (٣/٤١٥) کښې فرمائی:

په حرام اوناپاکو ځیزونو لکه شراب وغیره سره دوائی

کول حرام اوناجائز دی، برابره خبره ده که هغه ناپاك شې په خپل حالت پاتې وی یاپه دوائی کښې ګډ کړې شوې وی اوخپل حالت ئې بدل شوې وی؛ ځکه رسول الله ﷺ په زمانه کښې هم خلقو دشرابو نه دوائی جوړوله او رسول الله ﷺ منع کړل۔

١٣– امام شوکانیؒ ددې حدیث: (انه لیس بدواء ولکنه داء) لاندې لیکلی:

فیه تصریح بان الخمر لیست بدواء فیحرم التداوی بها کما یحرم شربها و کذلك سائر الامور النجسة او المحرمة والیه ذهب الجمهور.

(ددې حدیث لاندې چه رسول الله ﷺ فرمائیلی دی: دا دوائی نه ده بلکه بیماری ده، لیکلی چه: په دې کښې داخبره په ډاګه بیان شوه چه شراب دوائی نه شی کیدې، نو داد دوائی پطور استعمالول به داسې حرام وی څنګه چه ددې څښل حرام دی، اودغه شان حکم د باقی هرهغه ځیزونو دې چه نجس یا حرام وی (چه دا بطور دوائی استعمالول حرام دی) او همدا مذهب دجمهورو علماؤ دې)۔

دغه شان ددې حدیث لاندې چه رسول الله ﷺ فرمائی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(لاتداووا بالحرام) یعنے په حرامو سره دوائیمکوئ، لیکی :

ای لایجوز التداوی بماحرمه الله من النجاسات وغیرها مما حرمه الله ولو لم یکن نجساً.

(نیل الاوطار : ۹۳/۹).

(هغه څیزونه چه الله تعالی حرام کړیدی برابره خبره ده که هغه نجس وی اوکه نه وی هغه ددوائی په طور استعمالول جائز نه دی)۔

۱۴– علامه عبد الحیؒ الحنفیؒ فرمائی :

دانہ خشخاش کے کھیتی کرنا درست ہے اوراس سے افیون نکالنا اور بیچنا حرام اورافیون دوامیں ملانا اوربچوں کودینا حرام ہے۔

(مجموعة الفتاوی : ۲۶۵/۲)۔

(د خشخاشو د دانے کرل درست دی خو ددے نه افیون راویستل اور خرخول حرام دی، دغه شان افیون په دوائی کښے اچول او ماشومانو له ورکول حرام دی)۔

۱۵– شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ داخبره ډیره په تفصیل سره لیکلے په خپله فتاوی (۵۶۰/۲۱) دغه شان په الفتاوی المصریة لشیخ الاسلام ابن تیمیة ص (۵۰۰) **کښے فرمائی :**

چه په حرامو څیزونو سره تداوی کول حرام دی، او دلیل ئے دانیولے چه الله رب العزت دا حرام کړی دی اوس چه

څوك داوائی چه ددے استعمال ددوائی دپاره جائز دے هغه به دلیل راوړی۔

بیائے سوال رانقل کړے چه دمضطر (مجبوره) کس دپاره خو دحرامو څیزونو استعمال هم جائز کیږی نو په حرامو سره تداوی کول په اضطرار اومجبورتیا کښے داخل دی، لکه یو سړے اوږے وے او مجبوره شی نو هغه له مرداره، نذر دغیر الله، شراب وغیره هرشے چه وی خوړل جائز دی۔

نو شیخ الاسلامؒ داجواب ورکړے چه صحیح ده چه داڅیزونه دضرورت او اضطرار په وخت کښے استعمالول جائز دی لیکن دوائی کول خو څه ضروری نه دی لکه څنګه چه خوراك څښاك کول ضروری دی، اونه په دے دوائی کښے داضطرار اومجبورتیا څه صورت جوړیږی چه ددے ډیر وجوه دی :

اول داچه : ډیر مریضان دوائی نه بغیر جوړیږی، په خلاف دمردارے اونورو حرامو څیزونو خوړلو نه چه داپه اضطراری حالت کښے خوړلے شی ځکه الله رب العزت داسے بدن نه دے پیدا کړے چه هغه خوراك ته ضرورت اونه لری، اوبے خوراکه دهغه ژوند تیر شی۔

دویم داچه : په وخت دضرورت کښے خوراك کول واجب

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چه، دے وجے نه دعلماؤ نه نقل دی که څوك دلوګے نه مړکیدو اومرداره وغیره ورته ملاویدله اوهغه ئے اونه خوړله اومړشو نودا کس به اور ته داخلیږی، اوبل طرفته دوائی کول دسره واجب نه دی

اوکه څوك اووائی چه دوائی کول دمرض دپاره واجب دی نودا دسنتو درسول الله ﷺ اود سلفو دعمل نه خلاف فتوی ده، ځکه شریعت کښے ډیر داسے مثالونه شته چه دهغے نه ښکاره معلومیږی چه دوائی کول ضروری نه دی۔

مثلًا رسول الله ﷺ ته یوه ښځه راغله چه دمیرګو بیماری ئے لرله، رسول الله ﷺ هغے ته اختیار ورکړو چه صبر کوے اوتادپاره به جنت وی، اوکه زه درله دعا اوغواړم دروغوالی ! نو هغے هغه مصیبت اختیار کړو۔

نوکه دمرض علاج کول اوهغه لرے کول واجب وے نوبیا هغے ته داختیار ورکولو څه معنے !

دغه شان اهل قباء تبه غوره کړے وه۔

دارنګ ډیرو انبیاؤ علیهم السلام مصیبت اومرض غوره کړے وو اوتداوی ئے نه ده کړے، چه یو مثال ئے ایوب علیه السلام دے۔

دغه شان سلفو صالحینو نه هم دانقل دی : مثلًا ابو بکر رضی الله عنه، عمر بن عبد العزیزؒ، ربیع بن خیثمؒ، حسن بصریؒ، اوبو درداءؓ اونور ډیر سلفونه نقل دی چه دوی کله بیماران شوی نو علاج ئے ندے کړے بلکه دعلاج کولو نه ئے انکار کړے دے۔

نوکه چرے علاج کول او دوائی کول ضروری شیز وے نو بیا خو ددوی انکار کول دعلاج اودوائی نه غلط کار وو۔

دغه شان شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ لیکلی : چه ماته نه دی معلوم چه سلفو علماؤ کښے چا تداوی واجبه ګڼړلے وی۔

دریمه وجه : ددے محرماتو استعمالول ددوائی دپاره قیاس کول دی په حالت داضطرار باندے چه دلوګے حالت شو یادیو سړی په مرئ کښے یو څه نختی وی اود شرابو، مردارے نه سیوا بل څه نه ملاویږی نو داټول حرام شیزونه استعمالول هغه دپاره جائز کیږی،

نو دا قیاس کول، قیاس مع الفارق دے، ځکه چه په حالت دلوګه کښے مرداره خوړلو یاشراب څښلو سره یقینی ثابته ده چه دے سره انسان مرګ نه خلاصیږی، په خلاف دحرامو دوایانو استعمالول چه په دے کښے یقین لاڅه کوے چه غالب ګمان هم نشی کیدے چه انسان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریاندے روغ شی۔

څلورمه وجه : دیو مرض ډیرے دوایانے وی نوکه په یو شی کښے درته شفا ملاؤ نشی نو پکاردی چه بل اختیار کړی، ځکه حدیث کښے دی :

انزل لکل داء دواء الا الموت

یعنے : دمرګ نه سیوا دهرے بیماریٔ دپاره الله تعالی دوائی رالیږلے ده، چه انسان ته په هغے شفا حاصلیږی۔

او دا نشی کیدے چه په حرامه دوائی کښے دے شفا وی، ځکه رسول الله ﷺ چه صادق او مصدوق دے هغه فرمائی :

ان الله لم یجعل شفاء امتی فیما حرم علیها.

یعنے الله تعالی زما دامُت دپاره په هغه څیزونو کښے شفا نه ده ایښے کوم څیزونه ئے چه په دوی حرام کړیدی۔

زه وایم : ددے دواړو حدیثونو یوځائے کولو نه معلومه شوه :

۱– چه الله رب العزت دهرے بیماریٔ دپاره دوائی رالیږلے ده چه انسان ته په هغے سره شفا ملاویږی۔

۲ – په حرامو کښے شفا نشته، لکه دویم حدیث کښے ذکر شو نو بیا ولے حلال شے نه استعمالوی !

پنځمه وجه د تحریم دعلاج په محرماتو باندے :

داده : چه په دے څیزونو سره اګرکه مونږته فائده رسیږی لیکن بیا به هم مونږ دانه استعمالوو اوداپه دوائی کښے استعمالول حرام وی، ځکه مونږ شرعاً منع یو چه دالله رسول ﷺ مونږ ته وئیلی وی چه : (لا تداووا بحرام) په حرامو څیزونو سره دوائی مکویٔ۔

(ابو داود : ۲/۳۸۵).

اوبل حدیث کښے ارشاد دے :

نهی عن الدواء الخبیث (بخاری)۔

یعنے : رسول الله ﷺ دحرامے دوائی نه منع فرمائیلے ده۔

نو هرسړے دے سترګے اوغړوی اوځان سره دے فکر اوکړی چه آیا زما فتوی خو درسول الله ﷺ دحکم او حدیث په مقابل کښے نه ده ! چه :

(۱) رسول الله ﷺ فرمائی چه خبیث اوحرام څیزونو باندے دوائی مکویٔ !

اودے وائی چه دافیونو کرل اودهغے خرڅول او اخستل جائز دی، ځکه ددے نه دوایانے جوړیږی !

(۲) رسول الله ﷺ فرمائی چه دے ګنده اوحرامو څیزونو کښے شفا نشته !

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودې وائي چه : افيون دبعضو مرضونو دپاره دوائي
شفا ده !!

ددې سماوي وحي سره دادومره ټکراؤ ولې ؟

لږ شان په خپل ايمان باندې ويره اوخوف هم پکاردې۔

بلکه شيخ الاسلام ابن تيميةً په مجموعة الفتاو
(٢٤/٢٧٥) کښې ليکلي : چه څوك ددې حرامو څيزو
نه شفا حاصلوي اودا ددوايانو په طور استعمالوي نو
دليل دې په دې باندې چه دده په زړه کښې دننه مرض دې
ځکه که دې درسول الله ﷺ اُمتي وې نو دده شفا به پ
دې حرامو کښې نه وې ، ځکه هغه فرمائي : زما دامت شفا
په حرامو کښې نشته !!

نو اوس چه يوسړې وائي چه داافيم په دوايانو کښ
استعماليږي نوځکه افيم کرل، خرڅول، اخستل هر
جائز شو۔

نو بيا درسول الله ﷺ ددې احاديثو سره به څه کوو چ
هغه باربار فرمائيلي دي : (لا تداووا بحرام)

(ان الله لم يجعل شفائکم فيما حرم عليکم)

(نهى عن الدواء الخبيث)

يعنې : په حرامو ددوائي مکوئ !

خبيثه دوائي مه استعمالوئ !

الله تعالى په حرامو کښې شفا نه ده اچولې !

اوس بحيثيتِ مسلمان ددې نه ځان ساتل ضروري شو
اودا خبره چه بعضې خلق کوي چه حالت داضطرار کښې
ددې استعمال ددوائي دپاره جائز دې، ځکه :

الضرورات تبيح المحظورات

(د ضرورت په وجه حرام څيزونه حلاليږي)

جواب : هاؤ! حرام څيزونه الله رب العزت داضطرار په
حالت کښې جائز کړي ، خو اوس اضطرار وائي څه ته ؟

اضطرار ديته وائي چه انسان سخت مجبوره شي اوبل
شے ورته نه ملاويږي اوکه استعمال ئې نه کړي نو دځان
خطره وي په کښې لکه دسختې لوګې اوتندې په حالت کښې
دشرابو، مردارې اوخنزير روا کيدل۔

حال داچه داصورت خو دلته نه جوړيږي ځکه دافيونو نه
علاوه نور څيزونه هم شته بل شے دے استعمال کړي،
ضرورت په نورو حلالو طريقو سره هم دفع کيدې شي۔

اوکه څوك وائي چه بل شے نشته ددې مرض دعلاج دپاره
سيوا ددې نشه آور څيزونو نه نو مونږ ځکه داحرام شے
استعمالوو، نو دابه دروغ وائي اودا کس به په نص درسول

الله ﷺ دروغ جن وی دوو وجو نه :

۱ - داچه : دے وائی دے کښے شفاء ده ، اورسول الله ﷺ فرمائی : په حرامو کښے شفا نشته، اوکه بالفرض ظاه فوری طور سره څه روغ هم شی نو بیا به هم په دے دوائی کښے لس چنده تاوان ورسره وی (کما ذکره ابن القیمؒ)۔

۲ - دویم داچه : دے وائی : بل شے ددے مرض دعلا دپاره نشته، نوځکه دا نشه آور څیز استعمالوو : نو دا دروغ دی ځکه رسول الله ﷺ فرمائیلی دی : دهر مرض علاج الله پیدا کړیدے۔

اوکه دے وائی چه دوائی خو شته خو ماته نه ده معلوم جواب دادے چه ستا عدم علم ددے دلیل نشی کیدے چ ددے استعمال دے جائز کړی ، خاصکر مخکښے دشی الاسلام په عبارت کښے ذکر شو چه په دوائی کولو کښ داضطرار صورت هم نه جوړیږی۔

شپږمه وجه : دتحریم داستعمال ددے په دوایانو کښے:

که بالفرض داڅیزونه دیو مرض علاج هم وی نو بیابه ئ هم نه استعمالوی ځکه که استعمال ئې نه کړی انسان بیمار پاتے کیږی اوکه استعمال ئې کړی نو انسان مرتکب دحرامو جوړیږی نو مرض به غوره کوی، حرام به نکوی۔

اودا داسے مثال لری لکه نُشره (حل السحر بالسحر) یعنی چه یو سړی باندے جادو شوے وی او دے جادوګر ته ځی اودخپل ځان نه جادو په جادو سره لرے کوی نو داکار منع دے په شریعت کښے، ځکه که یوطرفته داکس روغیږی نوبل طرفته دے مرتکب دحرامو جوړیږی۔

شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله فرمائی :

ددے مثال دادے لکه چه یو سړے وائی زما صحت دے ښه شی اګرکه زما ایمان دے خراب او تباه شی، اوداسے کار کول حرام دی چه دصحت دوجے نه یو انسان خپل ایمان بربادوی، داخو ډیرے خونده انسان دے۔

دغه شان یو بل حدیث کښے راځی چه یو طبیب صحابی رسول الله ﷺ ته دچیندخے ذکر اوکړو چه دا دوائی دپاره استعمالیږی، نو ددے وژل څنګه دی! رسول الله ﷺ دے منع کړو، چه که ته دوائی ورباندے کوے بیاهم ددے وژل جائز نه دی ځکه داتسبیح وائی۔

(اوګوره: نسائی او مسند احمد وسنده صحیح)۔

نو هرکله چه دچیندخے وژل ددوائی دپاره جائز نه دے حال داچه دچیندخے حرمت دمسکراتو نه ډیر کم دے، نو مسکرات استعمالول به څنګه جائز شی !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تفصیل دپاره دشیخ الاسلام ابن تیمیهٔ فتاوی (۵۶۰/۲۱) دغه.شان (۲۷۵/۲٤) ته رجوع اوکړئ ! چه ډیر ښه بیان ئې کړیدے، اودائے په قرآن، حدیث اوعقل سره ثابته کړیده چه په نشه آورو اونورو حرامو څیزونو سره دوائی کول حرام دی۔

بل جواب دادے : چه کوم علماء ددے نشه آور موادو استعمال په دوائی کښې جائز ګنړی هغوی ددے دپاره اضطرار شرط وائی چه یو سړے دومره ضرورت لری چه که دغه دوائی استعمال نکړی نو مړ کیږی، لیکن نن صبا بغیر داضطرار دحالت نه هم دوایانو کښې استعمالیږی لکه دامعلومه خبره ده مثلاً قوت باه دپاره استعمالیږی، اسهال دپاره استعمالیږی، لیکن که مونږ داوس زمانے حال ته اوګورو نو په سلو (۱۰۰) کښې (۲۰) فیصده دوایانو کښې استعمالیږی او (۸۰) فیصده ئې دنشے دپاره خلق استعمالوی ، نو آیا دغه (۸۰) فیصده خلق چه ګناه کښې اخته دی په دې کښې اکثر مړه کیږی، تول نشایان خو خپله هم غرق او پرق دی بلکه ځان سره دخپلو ښځو، بچو ژوند هم تباه کوی۔

آیا په دے کښې به هغه څوك نه ګناهګاریږی چه دغه

افیون اونور نشه آور څیزونه کری اومسلمان وریاندے مړکیږی، بے روزګاره کیږی، اوخپل ژوند اودخپلو ښځو بچو ژوند ئې تباه کړو، آیا په دے تباه کاریٔ کښې به ورسره هغه څوك شریك نه وی څوك چه افیون کری اوددے کاروبار کوی !

جواب به داوی چه ضرور به دویٔ هم دهغوی سره په دے تباهیٔ کښې باقاعده شریك وی۔

آیا په دے کښې خوبه تعاون علی الاثم والعدوان نه وی !

آیا په شریعت کښې مصالح مرسله نشته ؟

آیا شریعت کښې دانشته چه یو شے فی نفسه جائز وی خوچه کله دفساد یا نقصاناتو اوګناهونو سبب جوړ شی هغه هم حرام او ناجائز شی ، چه اصولیان هغے ته قبیح لغیره وائی ؟

آیا شریعت مطهره کښې داقاعده نشته چه :

دفع المفسدة مقدم علی جلب المنفعة

هرسړے دے اوګوری چه افیم فائده ډیره کوی که ضرر ؟

آیا شریعت مطهره کښې قانون دسد الذرائع نشته ؟

که داهرڅه وی اویقیناً چه شته دے، نو بیا ولے په دے باندے عمل نه کیږی!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه شان بیا ولے لکه دبنی اسرائیلو غونته حیلے او بهانے ددے دتحلیل دپاره جوړولے شی ؟

مخکښے هم ذکر شو اوبیا هم وایم چه :

که بالفرض ددے نشه آورو څیزونو په تحریم باندے قرآن اوسنت نه ښکاره دلا ئل هم نه وے نوبیا به هم دشریعت داصولو او قواعدو، اود شریعت دروح او فطری عقل په وجه داحرام اوناجائز وے، څکه ټول انسانان دابد او کرکجن ګڼړی۔

هغه په دے وجه چه دشریعت داصولو نه دامعلومیږی چه دیو شی تاوان ډیر اوفائده ئے کمه ده هغه شے استعمالول په شریعت کښے منع دی۔اودیته وئیلے شی :

دفع المفسدة مقدم علی جلب المصلحة

دغه شا ن دشریعت یوه بله قاعده هم ده هغے ته وائی :

(سد الذرائع)

چه یوشے فی نفسه بذاتِ خود مباح وی لیکن کله چه هغه دحرامو، ګناهونو او فسادونو ذریعه جوړه شی، هغه هم په شریعت مطهره کښے منع دے ۔

په دے خبره کښے تفصیل نه کوو، علماء اصول فقه په دے موضوع ډیر بحثونه کړیدی چه هغے ته رجوع کولے

شئ۔

(اوګوره : الوجیز فی اصول الفقه لعبد الکریم زیدان ص (۲۳۶) تفصیلاً، ارشاد الفحول للعلامة الشوکانیؒ، اصول الفقه للدکتور وهبة الزحیلی، الاحکام للامام ابن حزمؒ وغیره)۔

ټول محدثین اوفقهاء په دے باندے متفق دی: چه دکومو شیانو استعمال په عامو اوقاتو کښے حرام وی، نو دغه شان ددوائی په غرض هم ددے استعمال نه دے جائز برابره خبره ده چه خالص په دے حرامو شیانو دوائی اوشی یا داحرام شیان دبل څه سره ملاؤ شی اوتداوی پرے اوشی، څه قسم چه وی په دے شیانو علاج کول منع اوحرام دی۔

لیکن بعضے علماء په داسے حالت کښے چه چاته سخت مهلك مرض وریپیښ شی اوده نور هرقسمه علاجونه کړے وی اوبیا یو طبیب ورته اووائی چه ستا علاج په شرابو کیږی یا بل حرام شے ورته اوښائی نو په دے صورت کښے په شرابو اونورو حرامو شیانو سره علاج کول مباح ګرځولی دی۔

لکه یو مضطر (ډیره مجبوره) کس دخنزیر غوښے خوړلو ته محتاجه شو یا دشرابو په ذریعه هغه شے تیر کړی کوم شے ئے په حلق کښے نښتے ویاود مړکیدو خطره وی، په هغے

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله مرئ (حلق) خلاصول مباح دی، لیکن ددے نه دانه ثابتیږی چه ددے حرام ثیزونو نه فائده اخستل جائز دی۔

اونن صبا په عامو دوایانو کښے هم نشه آور ثیزونه استعمالیږی سره ددینه چه نه اضطرار شته اونه ضرورت بلکه صرف ددے وجے نه ئے استعمالوی چه دیو مرض علاج ورباندے کوی اود حلال حرام غم ورسره نه وی، اوکوم علماء چه دافیونو اونورو نشه آورو ثیزونو نه علاج کول جائز ګڼړی هغوی یو څو شرطونه لړوی لکه ددے بیان دمفتی محمد شفیع صاحبؒ په دے لاندینی عبارت کښے موجود دے هغه فرمائی:

(۱) حالت اضطراری به وی چه دمرګ خطره به وی، دمعمولی تکلیف اومرض داحکم نه دے۔

(۲) دحرامو نه بغیر به بل څه ده ته نه ملاویږی، یا به ملاویږی خو موثر به نه وی۔

(۳) چه دحرامو ثیزونو داستعمال په وجه به دمرګ نه بچاؤ یقینی وی لکه یوسړے ډیر اوږے وی اومردارے نه یودوه نوړئ اوخوری عادتاً انسان دمرګ نه ورباندے خلاصیږی۔

اوکه چرے یودوائی حرامه وی دهغے استعمال مفید

معلومیږی لیکن دهغے نه شفا یقینی نه وی نو دهغے استعمال هم نه دے جائز۔

دغه شان لذت حاصلول به مقصود نه وی اود ضرورت نه زیات به ئے نه استعمالوی۔(معارف القرآن: ۱/۴۲۵)۔

۱۶: خلیل سهارنپوری صاحب په بذل المجهود (٤/٦) کښے لیکی:

والصحیح من مذهبنا جواز التداوی بجمیع النجاسات سوی المسکر، جمعاً بین الحدیث.

(زمونږ په مذهب کښے صحیح خبره داده چه په هرقسمه نجس شیانو سره دوائی کول جائز دی، سیوا دنشه آورو ثیزونو نه، دپاره ددے چه ټول احادیث سره راجمع شی)۔

نو مجوزین حضرات دے اووائی چه دامسکر دی که نه، چه مسکر شو نوبیا خو حنفی مذهب کښے هم ورباندے تداوی نه ده جائز!

۱۷ – مرقات کښے ملاعلی قاری وائی:

ولا یجوز التداوی بالحرام الا ما خصته السنة من ابوال الابل

(په حرامو باندے دوائی کول جائز نه دی مګر هغه متیازے داوښانو چه سنت خاص کړیدی)۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چرسو، افیونو
اونور نشه آور شیزونو ضررونه

ددې شیزونو ضررونه خوعلماؤ او اطباؤ ډیر زیات بیان کړی لیکن زه دلته د (مشت نمونه خروار) په طور بعضې ضررونه ذکر کوم، مشهور متل دې:

العاقل تکفیه الاشارة

(هوښیار له اشاره کافی ده).

ملاعلی قاریؒ په مرقات (۳/۲) کښې په (باب السواك) کښې فرمائیلی:

افیونو کښې (۷۰) اویا ضررونه دی، په دې کښې د ټولونه کم اومعمولی ضرر دادې چه انسان نه د مرګ په وخت د شهادت کلمه هیریږی (والعیاذ بالله).

دغه شان نورو علماؤ ددې (۱۲۰) قسمه دینی اودنیوی ضررونه لیکلی دی، چه هغه دادی:

انها تورث الفکرة الردیئة وتجف الرطوبات الغریزیة وتعرض البدن لحدوث الامراض، وتورث النسیان، وتصدع الرأس، وتقطع النسل، وتجف المنی، وتورث الموت الفجاءة، واختلال

العقل، وفساده، والدق، والسل، والاستسقاء، وفساد الفکر، ونسیان الذکر، وافشاء السر، وانشاء الشر، وذهاب الحیاء، وکثرة المراء، ونقض المودة، وکشف العورة وعدم الغیرة، واتلاف الکیس، ومجالسة ابلیس، وترك الصلاة، والوقوع فی المحرمات، والبرص، والجذام، وتوالی الاسقام، والرعشة علی الدوام، وثقب الکبد، واحتراق الدم، والبخر، ونتن الفم، وفساد الاسنان، وسقوط شعر الاجفان، وصغر الاسنان، وعشاء العین، والفشل، وکثرة النوم، والکسل، وتجعل الاسد کالعجل، وتعید العزیزذلیلاً والصحیح علیلاً والشجاع جباناً، والکریم مهاناً، ان اکل لایشبع، وان اعطی لا یقنع، وان کلم لایسمع، تجعل الفصیح ابکم، والذکی ابلم، وتذهب الفطنة، وتحدث البطنة، وتورث العنة، واللعنة والبعد عن الجنة، ومن قبائحها انها تنسی الشهادتین عند الموت بل قیل: ان هذا ادنی قبائحها !!

ترجمه:

۱- ناکاره فکرونه پیدا کوی.

۲- طبعی رطوبات اوچوی.

۳- بدن بیمارو ته پیش کوی.

٤- نسیان پیدا کوی.

٥- سردردې پیدا کوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦ - نسل ختموی.

۷ - منی اوچوی.

۸ - ناڅاپه مرګ دپاره سبب جوړیږی.

۹ - عقل ګډوډ کوی اوفساد پکښې پیدا کوی.

۱۰ - تیبی اونرے مرض پیدا کوی.

۱۱ - استسقاء مرض پیدا کوی.

۱۲ - فکرخرابوی.

۱۳ - یاد شیزونو هیریدو دپاره سبب جوړیږی.

۱٤ - ددے په وجه دانسان نه رازونه خوریږی.

۱۵ - ددے په وجه دانسان نه شر خوریږی.

۱۵ - دے سره انسان بے حیاء کیږی.

۱٦ - ډیرے جګړے کوی. جګړالو جوړیږی.

۱۷ - ددے په وجه انسان کښې بے محبتی پیدا کیږی.

۱۸ - دعورت ښکاره کولو سبب جوړیږی.

۱۹ - په انسان کښې غیرت ختمیږی.

۲۰ - ددے په وجه دانسان بټوه (جیب) تباه کیږی.

۲۱ - دابلیس ملګرے جوړیږی.

۲۲ - بے نمازه کیږی.

۲۳ - برګے مرض او

۲٤ - جذام مرض پیدا کوی.

۲۵ - پرله پسے بیماریانے پیدا کوی.

۲٦ - رعشه (رپ رپے) مرض پیدا کوی، چه اندامونه لړزیږی

۲۷ - جګر سورے کوی.

۲۸ - وینه اوچوی.

۲۹ - خوله بدبویه کوی، ګنده بغل پیدا کوی.

۳۰ - غاښونه خرابه وی.

۳۱ - دسترګو دبانړو ویښتان غورزوی.

۳۲ - غاښونه واړه کوی.

۳۳ - سترګے شب ګورے کوی.

۳٤ - بزدلی پیدا کوی.

۳۵ - سستی پیدا کوی.

۳٦ - زمری نه سخے جوړوی.

۳۷ - عزتمند نه ذلیله جوړوی.

۳۸ - روغ نه بیمار جوړوی.

۳۹ - بهادر نه بُزدله جوړوی.

٤۰ - شریف نه کمینه جوړوی.

٤۱ - که څه خوری نو نه مړیږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۲ – که څه ورکړے شی په هغې قناعت نه کوی۔

۴۳ – که خبرے ورسره کیږی نو نه اوری۔

۴۴ – فصیح (جراره) نه چارا جوړوی۔

۴۵ – هوښیار نه کم عقل جوړوی۔

۴۶ – زیرکتیا ختموی۔

۴۷ – خیته غتوی۔

۴۸ – دنامردئ او

۴۹ – لعنت او

۵۰ – جنت نه دلرے والی سبب جوړیږی۔

۵۱ – اوددے څینے قباحتونه دادی چه انسان نه کلمه دشهات هیروی دمرګ په وخت کښے (په الله پناه)

۵۲ – د سرطان (کینسر) ډیر قسمونه پیدا کوی۔

۵۳ – دسینے ډیر امراض پیدا کوی۔

۵۴ – بلغم پیدا کوی۔

۵۵ – توخے پیدا کوی۔

۵۶ – ساه بندی مرض پیدا کوی۔

تنبیه : که څوك ددے ضررونو معلوموی نودا کتابونه دے اوګوری :

موارد الظمآن (۳/۵).

دغه شان حکیم محمد طارق محمود چغتائی په خپل کتاب سنت نبوی ﷺ اور جدید سائنس (۲۴۴/۱) کښے د (نشه، صحت، اسلام او جدید سائنس) په عنوان سره ډیر ښه تحقیق لیکلے اوددے نشه آور ثیزونو ضررونه ئے ډیر زیات بیان کړیدی۔

(اضرار المسکرات والمخدرات، لعبد الله بن جار الله بن ابراهیم الجار الله)۔

دغه شان (الدخين مادة، وحكمها، حررها ابو بكر الجزائرى الواعظ بالمسجد النبوى) رسائل الجزائرى (۵۳۳/۲) طبيبك معك۔ دے کتاب کښے هم دنشه آور ثیزونو اضرار په تفصیل سره بیان شویدی، للدکتور صبری االقبانی۔

دغه شان : (الدخينة فی نظر طبيب) ددکتور دانیال، ایچ، کرس کتاب دے چه په دے موضوع باندے ئے ښه بحث کړے دے ۔

❀❀❀❀❀❀❀❀

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سګریټ، چیلم اونسوارو حکم

سګریټ، چیلم اونسوار داټول حرام دی، ځکه دے هې
خیر ښیګړه نشته اوضررونه نقصانات ئے ډیر زیات دی۔
زه به دلته اول ددے ضررونه ذکر کړم او بیا به ددے شرع
حکم سره ددلائلو نه ذکر کړم۔

دسګریټ، چیلم، نسوارو ضررونه:

ددے څیزونه ضرورنه دوه قسمه دی:

۱ – بدنی: چه صحت له نقصان اوضرر ورکوی۔

۲ – مالی۔

نو دسګریټ، چیلم نسوارو نقصانات خو دومره ښکار
اوڅرګند دی چه هر عقل مند او باشعور شخص پرې
پوهیږی، مشهور متل دے:

عیان را چه بیان !!

لیکن بیاهم دفائدے پوره کولو دپاره ددے نقصانات دا
علمو او اطباؤ نه واورئ:

دجرمنی یوه مجله (الشبیکل) لیکی:
د امریکے لس (۱۰) سپیشلستان ماری لینډ د امریکے

(ایپویزاد) په اداره تحقیقات کښے جمع شول، او د تنباکو
څښلو چه کوم اثرات د خلقو په صحت باندے پریوځی په
دے موضوع ئے بحث ومباحثه اوکړه، اوټولو په دے
لاندینو نقصاناتو باندے اتفاق اوکړو:

۱ - کوم خلق چه سګریټ څښی په هغوی کښے دهغه
خلقو په نسبت چه سګریټ نه څښی دمرګ اندازه (٦٨)
فیصده زیاته ده۔

۲ - کوم خلق چه سګریټ څښی هغوی دلاندینو
ذکرشوی مرضونو دوچے نه زیات مړه کیږی په نسبت
دهغه کسانو چه سګریټ نه څښی:

(۱) دپیپړو سرطان (کینسر) ۱۰/۸ چنده زیات دے۔

(۲) په پوزه، مرئ اود ساه په نالئ کښے التهاب اوسوزش
پیدا کیدے ځایونو پړسیدل (٦/۱) چنده زیات۔

(۳) دمرئ کینسر (٥/٤) چنده زیات۔

(٤) دخلے دننه سرطان (٤/۱) چنده زیات۔

(٥) دخوراك په نالئ (لاره) کښے دکینسر (۳/٤) چنده
زیات۔

(٦) دمعدے مرضونه (۲/٤) چنده زیات۔

(۷) دویم ځل والا امراض (۲/٦) چنده زیات۔

(۸) په زړه باندې چربی وغیره امراض (۱/۷) چند
زیات۔

۳ – ددې مطلب دادې چه په غوږ اوزړه باندې دچربی
خوریدلو مرض په تنباکو نوشانو کښې په نسبت دغیر
تنباکو نوشانو اویا (۷۰) فیصده زیات دې۔

اودلاړو دنالئ په پرده اوپه نظامِ تنفس کښې سوزش او
التهاب پنځه (۵) فیصده دې۔

دپیپړو سرطان کوم سرطان چه دنورو تمامو اقسامو نه
زیات خوریدونکې او عام دې، نو ددې ښکار کیدونکي
احتمال دغیر تنباکو نوشانو په نسبت په تنباکو نوشانو
کښې هزار (۱۰۰۰) فیصد زیات دې۔

(ماخوذ از مجلة : الحضارة، دولسم کال عدد ۳ و ٤ ص (۱۵۸)
بحواله : تربیة الاولاد فی الاسلام للشیخ عبد الله ناصح العلوان)

د سِل (نرۍ مرض) د تدارك او ختمولو په سلسله کښې
قائمه شوې دشام دملك یوې کمیټۍ یوه بیان جاري
کړیدې په هغې کښې ئې لیکلی دی چه :

دکلونو د تحقیق اود علمی بحث ومباحثې نه دا لاندینۍ
خبرې ثابتې شویدی چه کله یو کس سګریټ ښکل
نو هغه لوګې اویاسی اودهمدې لوګی نه هغه نوی (۹۰)

فیصده په خپل ځان کښې محفوظ کوی، لکه څنګه چه د
تنباکو سوزیدلو سره چه کومه سیاهی اوتور والې جوړیږی
هغه هم دساه په نالو کښې جمع کیږی اودا سیاهی اوتور
والې دکیماوی قسم دمرکباتو دمجموعې یو قسم دې چه
ددې په ذریعه دسرطان دبعضې اقسامو پیدا کیدلو ذریعه
ده، اوبل طرفته نور باقی مانده عناصر او اجزاء خارخت
پیدا کوی، اود پیپړو دنرۍ مرض اود نورو خطرناکو،
مهلکو جراثیمو دحملې دپاره بهترین ځائې جوړوی۔

هغه خلق چه سګریټ ښکی دهغوی نرې مرض او
سرطان (کینسر) دهغه خلقو په نسبت زیات وی څوك چه
سګریټ نه

ښکی، اوورسره دسګریټ ښکلو دعادت په وجه په پیپړو
کښې نور لاعلاج بیماریانې پیدا کیږی مثلًا دمرئ په نالئ
التهاب اوسوزش اود پیپړو پړسیدل او ساه اخستل
ګرانیدل، اوتپ دق، سګریټ نوشی دزړه مرضونو طرفته
لاره هواروی، څکه چه نکوئین دزړه ډقار زیاتوی اود وینې
نالیو ته نقصان رسوی، چنانچه بې شماره سګریټ
ښکونکی دخپلې زندګئ دختمولو دپاره ډیر لوئې قیمت
ادا کوی، دې وجې نه دسګریټ نوشئ نه ځان ساتل پکاردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودخپل صحت دحفاظت دپاره ددے نه بچ کیدل انتهائی ضروری دی۔

(بحواله : تربیة الاولاد فی الاسلام)۔

یو شاعر څه ښه وئیلی :

تنبا کونوش راسینه سیاه است
اگر باور نداری نشے گواه است

دغه شان ډاکټر دانیال، ایچ، کرس چه په (واشنټن) ښاریه کښې دعصبی امراضو متخصص دے په خپل کتاب : (التدخینة فی نظر الطبیب) چه الزهره عربی ته ترجمه کړے (ص : ۳۲) کښې دیو عنوان : فی التبغ تسعه وعشرون نوعاً من السم لاندے لیکی :

ویتضح من ذلك ان دخان التبغ یحتوی علی مالا یقل عن تسعة عشر نوعاً من السموم، وان کلاً منها له مفعول قتال.

یعنے : سګریټ ، چیلم کښې تقریباً نولس (۱۹) قسمه زهریلی مواد دی، چه په دے کښې هریو په قتل کښې خپل پوره کردار اداکوی۔

دغه شان علی طنطاوی په خپله فتاوی ص (۱۱۷) کښې لیکی :

وقد اجمع الناس من مسلمین وغیر مسلمین ممن له علم

وخبرة علی ان الدخان مؤکد الضرر، معدوم نفعه وان من المصلحة منعه ومحاربته.

(په دے خبره ټولو مسلمانان اوغیر مسلم ټول متفق دی چالره چه علم اوپوهه وی چه : سګریټَ، چیلم سخت ضرر خیزونه دی چه فائده ئے نشته، اومصلحت په دے کښې دے چه ددے نه منع اوکړے شی، اوددے سره جګړه اوکړے شی)۔

دسعودی عرب (عرب نیوز) په ورځ پاڼړه کښې د دینیاتو صفحه د (Islam inprospective)

(اسلام اِن پراس پیکټیو)

په عنوان سره دعادل اصلاحی دادارت لاندے شائع کیږی اودا صفحه (رابطه) میاشتنے مجله (بینکاك، کراچی) په اردو کښې د (دین کاراسته) په عنوان سره خوریږی، چه ددے ورځپاڼړے ټول سوالات کلیم چغتائی په یو کتابی شکل کښې راجمع کړیدی اوددے نوم دے (اسلامی طرز فکر)۔

ددے کتاب په (۱۹۱/۲) صفحه کښې دی :

دتنباکو په لوګی کښې (۵۰۰) داسے مرکبات پیدا کیږی چه ډیر زیات نقصان ورکونکی دی۔

چنانچه داد تعجب خبره نه ده چه یواځے تمباکونه دپیپړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرطان جوړشي اودا حقیقت دے چه دپیپړو (۹۰) فیصد سرطان دتمباکو دوجے نه پیدا کیږی۔

دغه شان تمباکو نور ډیر اقسام دسرطان پیدا کوی، مثلاً: دشونډو سرطان، دورو سرطان، دحلق سرطان، اوپه زنانو کښے درحم سرطان۔

تمباکو دساه په نالو کښے دپړسوب اود ساه په اخستلو کښے درکاوټ باعث هم جوړیږی، دغه شان دا دزړه د مرضونو سبب هم جوړیږی۔

داورځ پاڼړه په خپله صفحه :

(Islam inprospective) کښے داخبره زیاتوی:

ددے تمباکو اثرات اواضرار صرف دتمباکو څښونکو پورے محدود نه دی بلکه دتمباکوڅښونکی لوګے دنورو خلقو دپاره هم خطره وی، اوهغه هم ددے مرضونو سبب جوړیږی۔

دغه شان دا ورځ پاڼړه لیکی :

که ته دسګریټو، چیلمو داضرارو فهرست چه داکوم قسم مرضونه پیدا کوی، اوګورے نو تاته به داخبره بالکل یقینی معلومه شی چه :

[سګریټ وژل کوی]

په کتاب مجموعة الرسائل عن التدخين ، تاليف مجموعة من العلماء تحت اشراف ادارة البحوث العلمية والافتاء والدعوة والارشاد) کښے لیکی :

دسګریټو اوچیلم اونورو مخدراتو څښونکو په لسو کښے درے اویاځلور دتمباکو څښلو دوجے نه مړه کیږی۔

دغه شان یو سګریټ دانسان پنځ نیم منټه عمر کموی او یوځوان چه دورځے شل سګریټه څښی نو دده دځوانئ په عمر کښے به دده دعمر نه (۵) کاله کمه وی۔

(اوګوره ص : ۷۰)۔

دغه شان هغوی لیکلی دی چه په دنیا کښے په لکونو خلق دسګریټو او چیلمو دوجے نه مړه کیږی۔

دارنګ یوه مجله عدد نومبر، دسمبر سنه (۱۹۷۸) چه د: Past Graduate Doctor نوم یادیږی ددے داضرارو تفصیل شته دے۔

ددے نقصانات نور ډیر علماؤ او ډاکټرانو ذکر کړیدی لیکن زه په دے باندے اکتفاء کوم، العاقل تکفیه الاشاره۔

۲- دویم قسم : مالی تلوان :

سګریټو، چیلم او نسوارو والا دورځے ډیرے روپئ خرچ کوی په دغه فضولتیا باندے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

صرف په پاکستان کښې په مليونو داسې خلق شته دې چه هغوی نسوار، سګريټ او چيلم منشيات ګڼبی، دغه شان افغانان هم په لکهونو انسانان ددې لعنت په نشه اخته دی، باقي دنيا لا خو پريږده!

آيا هره ورځ چه په لکهونو، کروړونو روپۍ په دې ګندونو ورکول کيږی داسراسر اسراف اوبذر نه دې!

که دغه روپۍ په مسکينانو يا داسلام په خدمت کښې ليګيدلې نو په کال کښې هر ملك کښې به په زرګونو انسانان دسوال اوګداګرۍ نه خلاصيدل!

دغه شان (hexagon) مجله په کال (۱۹۷۸) جلد (٦) عدد (۳) کښې ليکی چه:

دتمباکو شرکتونه دورځې دهر انسان دپاره څومره چه په زمکه اوسيږی دوه سګريټه تياروی۔

(بحواله: مجموعه رسائل عن التدخين ص (٦٩)۔

❀❀❀❀❀❀❀❀

د سګريټ، چيلم اونسوارو شرعي حکم

هرکله چه دسګريټو ، چيلمو اونسوارو صحی اودنيوی نقصانات تاسو ته معلوم شو، چه دڅومره زياتو امراضو سبب جوړيږی اوپه دې باندې زمونږ څومره مالونه خرچ کيږی، دشريعت حکم په دې باره کښې څه دې

قال الله تعالی:

﴿ ويحل لهم الطيبات ويحرم عليهم الخبائث ﴾ الاعراف ۱۵۷۔

(حلالوی دوئ له پاك څيزونه اوحراموی په دوی باندې خبيث څيزونه)۔

سګريټ، چيلم اونسوار داټول خبيث څيزونه دی اودا ټول دخبيث دتعريف لاندې راځی۔

خصوصاً نسوار خو دچرګو دګندګۍ سره صورتاً او وصفاً دواړه مشابهت لري۔

نسواريان دې دانه وائي چه زمونږ دخلې نه خو بوئې نه ځی، صاحبانو! کونګټ دګندګۍ په بو هيږی ؟

دګندګۍ بوئې هغه څوك محسوسوی چه هغه دګندګۍ سره کار نه لري۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ په قسم سره وایم چه د نسواری دخلے نه دومره سوړ اوگنده بوئے ځی چه دَ انسان زړۀ مرئ ته رارسوی، الله تعالی دے دَ نسواریانو د ښځو چاره اوکړی !

هغه به شاذ او نادر وی چه نسوار هم کوی اود خولے نه ئے بوئے هم نه ځی، دابه لاځوك وی !

دغه شان الله رب العزت فرمائی :

﴿ ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة ﴾

(ځان د خپله لاسه دهلاکت کندے ته مه غورزوئ)

بل ځائے ارشاد دے :

﴿ ولا تقتلوا انفسکم ﴾

ترجمه : خپل ځانونه مه وژنئ !

اودخپل ځان وژل داهم دی چه داسے ضرری شیزونه استعمالوی چه هغه دمرگ سبب شی۔

او د عصرِ حاضر ډاکټرانو دا ثابته کړیده چه په تمباکو کښے (۵۰۰) مرکبات داسے شته چه هغه سخت ضرری دی۔

دغه شان په سگریټو کښے چه کوم زهریله مواد دی مثلاً نیکوټین : ددے په باره کښے یو مسلمان ډاکټر چه په لندن کښے دطبیبانو دمُلکی کلیے رکن دے وائی :

نیکوټین دومره خطرناك زهرجن شے دے چه دیو تکړه ځوان دمرگ دپاره دهغے یو ملی گرام (m g) کافی دے چه دهغه رگ کښے داخل کړے شی، اوسره ددے نه یو سگریټ هم ددینه خالی نه دے په هرسگریټ کښے دیو نه تر درے ملی گرامو پورے نیکوټین وی۔

(اوگوره : رسائل الجزائری (۵۳۴/۲) الواعظ بالمسجد النبوی، مجموعة رسائل عن التدخین، موارد الظمآن (۱۸٦/۵) ۔

دغه شان مخکښے چه ددے دضررونه ذکر شو، نو اوس ددے استعمال خپل ځان وژل نه دی !

ددے استعمال ځان دهلاکت کندے ته غورزول نه دی !

رسول الله ﷺ فرمائیلی دی :

لاضرر ولا ضرار

نه خپل ځان ته ضرر رسول جائز نه دی، نه بل چا ته۔

مونږ داخپل نفسونه په الله رب العزت باندے خرخ کړی دی۔

﴿ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ...﴾

دنسوارو، سگریټو اوچیلم د تحریم بله وجه داده :

چه په دے کښے اسراف دے او اسراف په شریعت کښے حرام دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه شان دا خیزونه دفائدے نه خالی دی بلکه خالص ضرر دے لکه مخکښے بار بار ذکر شو۔

اوالله رب العزت اسراف حرام کړے او مونږ ته ئے خبر راکړے چه الله اسراف کونکو سره مینه نه کوی لکه ارشاد دے :

﴿ ولا تسرفوا انه لا یحب المسرفین ﴾

(اسراف مکوئ بیشکه الله مینه نکوی د اسراف کونکو سره)

دارنګ الله تعالی فرمائی :

﴿ ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین ﴾

(اسراف کونکی دشیطانانو رونړه دی)۔

د تبذیر تشریح دابن مسعودؓ نه داسے نقل ده :

هو انفاق المال فی غیر حقه

(تبذیر دے ته وائی چه بے ځایه مال خرچ کړے شی)۔

او ابن عباسؓ فرمائی :

انفاق المال فی غیر منفعة

(مال په داسے ځائے کښے لګول چه هیڅ فائده نکوی)۔

مجاهدؒ فرمائی :

لو انفق ماله کله فی الحق ما کان تبذیرا

(که انسان خپل ټول مال په حق کښے خرچ کړی، نو دا به تبذیر نه شمارلے کیږی)۔

(اوګوره : موارد الظمآن لدروس الزمان : (١٨٧/٥))۔

محترمو !

دخپل ځان نه دشیطان رونړه جوړول حرام دی، آیا تاسے داغواړئ چه دالله تعالی دمینے نه بے برخے پاتے شئ !

علماء کرامو لیکلی دی : چه په صغیره ګناه باندے اصرار او همیش والے کول دے نه کبیره ګناه جوړیږی، او اصرار علی الکبیرة انسان کفر طرفته رسوی۔

(اعاذنا الله وایاکم عنه)۔

❁❁❁❁❁❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سگريټ، نسوار او چيلم اخستل خرڅول حرام دي

ځکه مخکښې ذکرشو چه داټول څيزونه حرام اوخبيث دي او دحرام څيزونو خرڅول هم حرام وي۔

١ – قال الله تعالى:

﴿ولا تعاونوا على الاثم والعدوان﴾

(او يو بل سره دګناه اوزياتي په کارونو کښې مدد مه کوئ) اوددې په اخستلو، خرڅولو کښې په ګناه مدد راځي۔

٢ – حديث شريف کښې دي:

ان الذى حرم شربها حرم بيعها

يعنې: هغه ذات چه ددې (شرابو) څښل ئې حرام کړيدي نو ددې اخستل خرڅول ئې هم حرام کړيدي۔

(مسند احمد (٢٤٤/٤) نسائى (٢٣٠/٢).

معلومه شوه چه ديو شي استعمال حرام وي دهغې اخستل خرڅول هم حرام وي۔

٣ – بل حديث کښې دي:

ان الله اذا حرم على قوم اكل شئ حرم عليهم ثمنه.

يعنې: الله چه کله په يو قوم باندې ديو څيز خوراک حرام کړي نو دهغې قيمت (روپئ، پيسې) پرې هم حراموي۔

(مسند احمد: ٢٤٧/١)، ابو داود (١٣٧/٢).

٤ – بل حديث کښې دي:

ان الله اذا حرم شيئا حرم ثمنه.

(الله چه کله يو شے حرام کړي دهغې قيمت هم حراموي)۔

(رواه ابن ابى شيبة عن ابن عباسؓ).

(اوګوره: فتاوى الاسلامية (١٧٧/٢)، فتاوى اللجنة (٥٥ – ٦٣)، فتاوى ثنائيه (١١٦/٢)، فتاوى الدين الخالص تفصيلاً (١٥/٣) لشيخنا ابى محمد امين الله حفظه الله، الفقه على المذاهب الاربعة (٣٩/٥)، الفتاوى السعدية ص (٦١٥)۔

❀❀❀❀❀❀❀❀

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دے حقله د علماؤ نظر

دلته زه دعلماؤ داقوالو تفصیل نکوم، صرف د الازهر دعلماؤ فتوی دغه شان

په تاریخ (۲۷) جمادی الاولی (۱٤۰۲ هـ) موافق (۱۹۸۲) مارچ کښے دمسکراتو اومخدراتو دمخ نیوی دپاره په مدینه طیبه کښے دعلماؤ اسلامی عالمی کانفرس اوشو چه درے ورځے ئے دوام لرلو، ددغه موادو داستعمال په باره کښے رائے ورکړے شوے۔

اول : دجامعة الازهر د علماؤ فتوی :

ډاکټر خیاط چه دعالمی صحی ادارے دمشرقی بحیره روم علاقائی دفتر ډائریکټر دے، هغه دتمباکو څکلو او د تمباکو دعمومی استعمال په باره کښے د جامعة الازهر د علماؤ نه فتوئ اوغوښته، او هغوی ته ئے د تمباکو د استعمال اود تمباکو څښلو اثرات د جدید سائنسی تحقیق نتائج هم پیش کړل۔

جامعة الازهر دا تحقیق دخپلو لسو محققینو علماؤ مخے ته وړاندے کړل اود هریو نه ئے په دے باره کښے فتوی

اوغوښته۔

دے لسو واړو علماؤ دامتفقه فتوی ورکړه چه اسلام دتمباکو داستعمال ممانعت کوی۔

په دے لسو علماؤ کښے د(۸) علماؤ فتوی داوه چه تمباکو څښل حرام دی۔

او د (۲) علماؤ فتوی داوه چه تمباکو څښلو حد دمکروه تحریمی نه تر حرامو پورے دے۔

(ماخوذ از : عرب نیوز، ددینیانو صفحه، بحواله (اسلامی طرز فکر(۱۹۲/۲) اردو ترجمه : کلیم چغتائی)۔

دغه شان مدینه طیبه کښے په کال (۱٤۰۲ هـ) الموافق (۱۹۸۲) کښے دمشرانو علماؤ یو عالمی کانفرنس جوړ کړے شو چه دے کانفرس درے ورځے دوام لرلو (۲۷) نه تر (۳۰) جمادی الاولی پورے، اوپه هغے کښے دا لاندینۍ فیصله اوکړے شوه :

واصدر قراراً بالاجماع بتحریم تعاطی التبغ بای شکل من اشکال استعماله مضغاً وسعوطاً وتدخیناً، وافتوا ایضاً بحرمة زراعته والا تجار به.

په دے فیصله اوشوه چه دتمباکو استعمال په هرشکل کښے چه وی دچیلم په شکل وی یا سګریټو یا هسے ژویل وی داټول حرام دی، دغه شان ددے کرکیله اوتجارت کول

هم حرام دی)۔

(مجموعة رسائل عن التدخين ص (٤١) تاليف مجموعة من العلماء)، ناشر : ادارة البحوث العلمية والافتاء.

علامه ابن بازؒ مفتی الدیار السعودیه فرمائی :

التدخين من المحرمات المضرة بالدين والدنيا والصحة.

(الفتاوى الاسلامية (٢/٢٧٧).

(سگریټ، چیلم دغه حرامو شیزونو نه دی چه دین، دنیا او صحت ته ضرر رسوی)۔

دغه شان فرمائی :

الدخان من الاشياء الضارة والخبيثة، وقد اجمع العارفون به من الاطباء وغيرهم على انه مضر بالصحة خبيث العاقبة خبيث الرائحة. (الفتاوى الاسلامية : ٢/٢٧٧).

(سگریټ، چیلم دغه شیزونه نه دی چه خبیث هم دی او انسان ته ضرر هم ورکوی، اوکوم طبیبان وغیره چه په دے باندے پوهه دی دهغوی ټولو په دے خبره اتفاق دے چه دا صحت له ضرر ورکوی، انجام ئے خبیث دے، بوئے ئے قبیح دے)۔

اوس دمجوزینو دلائل ذکر کیږی اودهغے جواب کوم چه مولانا عمر شریف صاحب هم په یو اشتهار کښے ذکر کړی سره د بعضے زیادت نه۔

❀❀❀❀❀❀❀❀

د مجوزینو دلائل

بعضے صاحبان داګمان کوی چه دافیونو کرکیله اودهغے دتجارت جواز په (احسن الفتاوی) اود نیو ټاون اونورو مدرسو په فتاواؤ کښے موجود دے نو لهذا داهم دجواز دلیل دے :

الجواب : ولا حول ولا قوة الا بالله :

۱ - شاید دا صاحبان دلائل شرعیه نه پیژنی، ګنے داسے استدلال به ئے کله هم نه وے نیولے۔

ځکه دلائل شرعیه څلور دی :

(۱) کتاب الله

(۲) سنت رسول ﷺ

(۳) اجماع امت

(٤) قیاس (صحیح) صرف دمجتهد دپاره۔

اوبه احسن الفتاوی اونورو فتاوو کښے ددے دلائلو نه یو هم نشته۔

۲ - په دے فتاواؤ کښے ئے دلیل نه دے ذکر کړے اوقانون دادے چه دکومو مسائلو دپاره دادله شرعیو نه ماخذ نه وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه به مردود وی۔

علامه عبد الحیٔ الکهنویؒ فرمائی :

قال علی القاری : قال امامنا ای ابو حنیفة :

لا یحل لاحد ان یاخذ بقولنا ما لم یعلم (یعرف) ماخذه من الکتاب والسنة واجماع الامة والقیاس الجلی فی المسئلة۔

(النافع الکبیر ص (۱۸) مجموعة الرسائل (۱/۲۸) -

(ملاعلی قاریؒ فرمائیلی : امام ابو حنیفهؒ فرمائی : هیچا دپاره داجائز نه دی چه زما په خبره باندے عمل وکړی ترڅو چه ورته دامعلومه نه شی چه ددے مسئلے ماخذ دکتاب الله، سنت رسول، اجماع امت اوښکاره قیاس نه معلوم نشی)۔

زهٔ وایم : چه امامانوؒ خو هریو خپله غاړه خلاصه کړیده او فرمائیلی ئے دی چه : هیچا له داجائز نه دی چه زمونږ په خبره بے دلیله عمل وکړی۔

ددے زیات تحقیق زمونږ د شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله په فتاوی کښے کتلے شئ۔

دغه شان د تقلید بے دلیله خبرو منل چه کوم نقصانات دین کښے پیدا کړیدی نو ددے نقصاناتو خو اول اول رب العالمین ډیر ښه خبر دے اوبیا روسته ددین اهل حق علماء

اوکه تاسے دتقلیدنه اوددے خبرے چه بے دلیله خبره منل دین ته څومره نقصان رسوی معلومول غواړیٔ نو دفقیه العصر شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله کتاب : (دتقلید حقیقت) مطالعه کړیٔ چه ډیر فائده مند کتاب دے۔

۳ - نن صبا دهغے فتوو هیڅ اعتبار نشته چه په هغے باندے ئے دلیل نه وی پیش کړے۔

علامه شامی لیکی :

واعلم ان ههنا قاعدة مقررة وهی ان المسائل الفقهیة ان کانت ماخذها معلوماً مشهوراً من الکتاب والسنة والاجماع فلا نزاع فیها لاحد والا فان کانت اجتهادیة ینظر ان نقلها مجتهد و اثبت نقله فکذلك والا فان کان ینقل من قبل نفسه اومن مقدم آخر او اطلق فان کان بین دلیلاً شرعیاً فلا کلام والا ینظر فان وافق الاصول والکتب المعتبرة یجوز ان یعمل به وینبغی للعلماء ان یطلب علیه الدلیل وان خالف ماذکر فلا یلتفت الیه فقد صرحوا ان المقلد ان افتی بلانقل عن المعتبرات فلا ینظر الی فتواه۔

د علامه شامی ددے خبرے حاصل دادے چه د مقلد مفتی دخبرے هیڅ اعتبار نشته ترڅو چه په خپله فتوی باندے دلیل شرعی پیش نه کړی۔ داحنافو داصولو مطابق دمجوزینو دفتوو هیڅ اعتبار نشته۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ - د متاخرینو فتوی او قول چه دلیل نه ماخوذ نه وی نو ددے حکم رد کول دی۔

وحکمه الطرح والجرح. (النافع الکبیر ص (۱۹)

٥ - په دے فتوو کښے چه د تحلیل کوم علت بیان شوے دے چه افیون نن صبا دوایانو کښے استعمالیږی نو دا علت او وجه د تحلیل صحیح نه ده۔

اولاً : افیون په اجماع سره حرام دی او مخکښے ذکر شو چه په حرامو شیانو سره دوائی کول حرام دی۔

ثانیاً : په افیونو علاج کول په اضطراری حالت کښے مباح دی، اویوشے چه په اضطراری حالت کښے مباح شی نودا په عامو حالاتو کښے دجواز دلیل نه وی۔

اوکه چرے په حرامو څیزونو سره دوائی کول په حالت داضطرار کښے علت شی دپاره دجواز داخستلو اوخرخولو اوکرکیلے دافیونو نو بیا خو دشرابو کاروبار هم جائز کیدل پکاردی ځکه احناف علماؤ وئیلی دی چه که یو سړی ته سخت مرض ورپیښ وی اویو پوهه طبیب ورته ووائی په ستا علاج په شرابو کښے دے، نو ده له شرابو استعمالول جائز دی۔ (اوګوره : کفایه المفتی (۱۱۲/۹)۔

دغه شان عالمګیریه کښے دی :

یجوز للعلیل شرب البول والدم واکل المیتة للتداوی اذا اخبره طبیب حاذق.

(بحواله کفایة المفتی (۱٤٥/۹) وکذا فی الشامیة (۲٤۹/۲).

ثالثاً : که چرے دافیونو دحلال والی علت داشی چه داپه دوایانو کښے استعمالیږی ، نو بیا خو داعلت په شرابو، وینه اومرداره کښے هم ملاویږی، نو بیابه په عامو حالاتو کښے دهغے حکم څنګه وی ؟

٦ - د (نیو ټاون) والا فتویٰ غلط او خطاء ځکه ده چه په هغے فتاوی کښے مفتی صاحب لیکلی دی :

افیون چه داندازے دسکر نه کم وی په دوائی کښے ئے استعمالول جائز دی، اود سکر (نشے) داندازے نه چه زیات وی بیا ئے استعمالول ناجائز دی۔

حالانکه په مسکراتو (نشه آور څیزونو) کښے داتقسیم کول دصحیح احادیثو نه خلاف دی کوم چه مخکښے ذکر شو، چه رسول الله ﷺ فرمائی :

(ما اسکر کثیره فقلیله حرام)

(دکوم څیز چه ډیرے اندازے استعمالولو سره نشه را ولی، دهغے کمه حصه استعمالول هم حرام دی)۔

دارنګ دافتوی د اصول فقه حنفی نه هم خلاف ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه دامام محمدؒ په نیز لکه څنګه چه دنشه آورو
څیزونو ډیره حصه حرامه ده، دغه شان دهغې کمه حصه
هم حرامه ده۔

اوځ احنافو په نیز فتوی هم دامام محمد په خبره ده لکه
ددے تفصیل مخکښے تیر شو۔ لهذا دا فتوی غلطه اوبے
بنیاده ده۔

دغه شان دنیو ټاون په فتوی کښے دی:
دافیونو کرکیله اودهغے اخستل خرڅول جائز دی۔
بیا ددے دلیل ذکر کوی او فرمائی: لکه شامی کښے دی:
وصح بیع غیر الخمر، صحة بیع الحشیشة والافیون قلت:
وسئل ابن نجیم بیع الحشیشة فکتب لا یجوز فیحمل ان
مراده بعدم الجواز عدم الحل۔

نو ددے یو څو جوابه دی:
اولاً: په دے غور کول پکار دی چه مفتی صاحب چه
کوم دلیل ذکر کړیدے دا ددلائلو شرعیه ؤ نه دے اوکه نه؟
ثانیاً: ددرمختار مصنف وائی: چه دا حرام دی اودلیل ئے
حدیث درسول الله ﷺ پیش کړے چه رسول الله ﷺ ددے
نه منع کړیده۔ لیکن شامی ددے حاشیه ده، او هغې کښے
جواز ته اشاره ده، خو په دے خبره نه دلیل شته نه بل څه

عقلی خبره۔

اودا اوسنی حنفی مفتیان صاحبان متن پریږدی او په
حاشیو پسے روان دی، حال دا چه داحنافو په نیز نزد عبرت
متن لره ده دے په مقابل دحاشیه کښے، لکه خپله رد المحتار
(۳۱۷/٤) کښے دی۔ او دانه دے مګر تقلید دمقلد دے چه
هغه مقلد ابن عابدین شامی دے۔ فاعتبروا یا اولی الابصار
!!

ثالثاً: که مفتی صاحب ددے عبارت ترجمه په اردو یا
پښتو کښے کړے وے نو شاید سوال کونکی ته به په خپله
معلومه شوے وه چه دافیونو کرل حرام دی، حلال نه دی۔
اوس اول ددے عبارت ترجمه واورئ:
سیوا د شرابو نه دنورو (نشه آورو) څیزونو اخستل
خرڅول صحیح دی له دے وجے نه دبهنګو اوافیونو
خرڅول او اخستل جائز دی، زه وایم چه دابن نجیمؒ نه
دبهنګو او افیونو اخستلو خرڅولو متعلق تپوس اوشو
نو هغه جواب ورکړو: دانه دی جائز، مصنف وائی: چه
دابن نجیم مطلب عدم جواز نه عدمِ حل دے۔
نو مصنف په صفا الفاظو سره ووئیل چه دافیونو تجارت
نه دے حلال، لیکن:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیو ټاون دمفتی صاحب نظر په دې الفاظو نه دې لګیدلې۔

دغه شان علامه شامی دافیونو اوچرسو اخستل او خرڅول مکروه تحریمی ګڼړلی دی لکه هغه فرمائی:

ثم ان البیع وان صح لکن یکره. (شامیه : ۵/۳۲۳).

یعنې : دافیونو اونورو نشه آورو څیزونو اخستل خرڅول اګرکه صحیح دی لیکن مکروه تحریمی خامخا دی۔

دغه علامه شامی په همدغه صفحه کښې فرمائی:

وذکر ابن شحنة انه یؤدب بائعها

یعنې : ابن شحنهؒ ذکر کړیدی چه ددې څیزونو خرڅونکی له به ادب ورکولې شی۔

تنبیه : فقه حنفی کښې چه مکروه مطلقاً ذکر شی نو ددینه حرام مراد وی لکه په بحر الرائق (۱/۱۳۱) کښې دی:

واعلم ان المکروه اذا اطلق فی کلامهم فالمراد منه التحریم الا ان ینص علی کراهیة التنزیه.

بیا روسته فرمائی:

قال ابو یوسف لابی حنیفة رحمه الله : اذا قلت شئ اکره فما رأیك قال : التحریم.

دبحر الرائق عبارت علامه شامی هم نقل کړیدې۔

(اوګوره : رد المحتار (۱/۲۲٤)۔

جلال الدین الخورزی حنفی هدایه په شرحه کښې هم دا وئیلی دی۔ (الکفایه شرح الهدایه (۸/٤٤٠)۔

سرفراز خان صفدر صاحب په راه سنت ص (۲۵۹) کښې لیکلی دی چه مطلق مکروه دامام ابو حنیفه اونورو سلفو صالحینوؒ په اصطلاح کښې ددې اطلاق په مکروه تحریمی کیږی۔

دغه شان داخبره مشهور محدث، مفسر او فقیه علامه نواب صدیق حسن خان قنوجیؒ هم دابن قیمؒ په حواله ذکر کړیده چه : دسلفوؒ په اصطلاح کښې حرام مراد وی۔

(اوګوره : الدلیل الطالب ص (۵۰۲) لصدیق حسن خانؒ)۔

علامه شامی ددې تفصیل نه روسته فرمائی:

والفتوی علی قول محمد، وهو قول الثلاثة لقوله علیه السلام : کل مسکر خمر، وکل مسکر حرام رواه مسلم.

وقوله علیه السلام : ما اسکر کثیره فقلیله حرام (رواه احمد)۔

(شامیه : ۵/۲۲۳)۔

لکه مخکښې مونږ ذکر کړل چه دامام محمدؒ په نیز دافیونو تجارت او زراعت (کرکیله) حرامه ده۔

۸- هرخومره فتاوو نه چه دغه مجوزین استدلال کوی ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو داتول مجتهدين نه دي. او علامه شامي فرمائي:

ولا عبرة بقول غير المجتهدين. (شاميه: ۳۳۹/۳).

(دمجتهدينو دقول نه علاوه دبل چا خبرے له هيڅ اعتبار نشته).

۹ – که چرے دنيو تاوِن والا فتوی په غور سره اوکتل شي نو دهغے نه صفا دافيونو حرمت ثابتيږی ځکه په افيونو چه علاج کولو چه کوم شرائط ذکر دی هغه شرائط بعينه دشرابو په علاج کولو کښے موجود دی، لکه فتوی عالمگيری اونورو کتابونو کښے دی:

ولو ان مريضاً اشار اليه الطبيب بشرب الخمر روی عن جماعة من ائمة البلخ انه ينظر ان كان يعلم يقيناً انه يصلح حله له التناول الخ.

دغه شان په عنايه اوكفاية المفتی (۱۱۲/۹) کښے هم شته.

سره ددے نه چه دشرابو تجارت بالا تفاق حرام دے نود افيونو جواز به څنگه راشي؟

۱۰ – په اکثرو فتوو کښے مفتيان حضرات په دليل کښے احسن الفتاوی او کفايه المفتی ددليل په طور ذکر کوي، چه په دغه فتاواؤ کښے دجواز خبره ذکر ده، ليکن دا دليل داصول افتاء خلاف دے، ځکه دافتاء اصول دادی چه ددے

کتابونو نه فتاوی ورکول صحيح نه دی چه په نوی تصنيفاتو کښے شمارل کيږی اود معتبرو کتابونو نه حواله ئے ذکر کړے نه وی.

و كذلك الكتب الحديثة التصنيف اذا الم يشتهر عنه وما فيها من المنقول الى الكتب المشهورة.

(معين الاحكام ص (۳۲)، بحواله فتاوی ديوبند (۱۰۲/۱).

دغه شان دار العلوم حقانيه يوه فتوی درسالے په شکل شائع کړيده چه دمفتی غلام قادر تحقيق دے اوهغے کښے دادی چه:

مفتی کفايت الله په كفاية المفتی کښے کومه حواله نه ده پيش کړے اودهغه عبارت اوګورئ چه نه ئے حديث، نه ئے دکوم مجتهد قول په دليل کښے پيش کړے، نودا صرف دکفايت الله رائے ده. (ص: ۲۷).

دارنګ هغوی فتاوی ديوبند اونورو مجوزينو ته ښه جوابونه ورکړيدی.

تنبيه: داحنافو اقوال اودهغوی تفصيلات مونږ علی سبيل الزام الخصم ذکر کړيدی، والا فلاحاجة الى قول احد فى مقابلة قول الرسول صلى الله عليه وسلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجوزینو د بعضے شبهاتو جوابونه

مجوزین اکثر د عوامو خلقو مخکښے دادلیل پیش کوی چه د افیونو لفظ په قرآن او حدیث کښے نشته نو له دے وجے نه دا حلال دی۔

نو ددے **اعتراض** جواب ته حاجت نشته چه ذکرئے کړم، ځکه دا اعتراض په جهالت او حماقت باندے بناء دے، لیکن د عوامو د فائدے دپاره جواب ورکولے کیږی۔

په دے خبره ځان پوهه کول پکاردی چه اکثر مسائل کلیه دی جزئی مسائل ډیر کم دی۔

ددے جملے نه یو دا هم دے چه:

ان رسول الله ﷺ نهی عن کل ذی ناب من السباع.

(رسول الله ﷺ د هر داړور درنده حیوان دخوړلو نه منع فرمائیلے ده)۔

چنانچه ګیدړ، پړانګ، لیوه، شرمخ په دے کښے داخل دی، دارنګ هغه فرمائی:

وعن کل ذی مخلب من الطیر

(منع فرمائیلے ده د هر پنجو والو مارغانو نه)۔

(کوم مارغان چه چه خپلو پنجو باندے ښکار کوی لکه باز، تپس، وغیره دے کښے داخل دی)۔

که چرے دغه کلیاتو ته اونه کتل شی، نو پته نه لګی چه دغه مجوزین حضرات به ګیدړ، پړانګ، شرمخ په څه دلیل باندے حرام ګڼړی۔ یا شاید په قرآن او حدیث کښے دګیدړ، شرمخ، اولیوه نوم نه ذکر کیدو په وجه باندے به ددوی په نیز باندے دغه حیوان هم حلال وی !!

که چرے ګیدړان اونور درندګان دشریعت دکلیات اوقواعد په وجه حرام ګڼړی نو شریعت داقاعده کلیه هم بیان کړیده چه:

کل مسکر خمر، او کل مسکر حرام.

(هر نشه پیدا کونکے شے شراب دی اوهر نشه پیدا کونکے شے حرام دے)۔

دتفصیل دپاره اوګوره: فتاوی ثنائیه (۲/۱۱٤) لمولانا ابو الوفاء ثناء الله امرتسری رحمه الله تعالی)۔

نو افیون ددے باوجود چه په نشه راوستو کښے په هغه شمه ده۔ سره ددے چه محدثینو اوفقهاؤ په (کل مسکر خمر) کښے افیون شامل کړیدی لکه مخکښے ذکر شو۔

دویم اعتراض:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجوزین وائی: که چرمے دافیونو تجارت حلال نه وے نو په احسن الفتاوی اونورو فتاوو کښ به ئے دیته جائز نه وئیلے۔

جواب: دهر عالم فتوی دهغه ددلیل پورے اړه لری، که دلیل ئے قوی اوپوخ وی نو فتوی به ئے معتبره وی اوکه نه وی نو بیا ورله اعتبار نشته، صرف دعالم فتوی چه ددلیل نه خالی وی واجب العمل نه وی۔

دریم اعتراض:

بعضے صاحبان وائی: که په حرامو سره تداوی کول جائز نه وے نو رسول الله ﷺ به عرنیینو ته داوښانو دمتیازو خښلو حکم نه کولے دعلاج دپاره۔

(عرینینو یو خو کسان وو مدینے ته راغلل او مسلمانان شول، لیکن روسته مریضان شول، خیټے ئے خرابے شوے، رسول الله ﷺ هغوی ته وفرمائیل: تاسے داوښانو متیازے او پئ (شوده) اوخښئ لکه داحدیث ترمذیؒ وغیره نقل کړیدے۔

جواب: (۱) خپله داحنافو علماؤ نه واوره:

په دے حدیث کښے چه کومه واقعه راغلے ده دا جزئی واقعه ده او حدیث: (لا تداووا) اوددے نه علاوه نور احادیث

عام اوقانون کلی دی۔ او قاعده داده چه دلیل هغه پکاردے چه دقانون او قاعدے په شکل وی، او جزئی معامله خاص دلیل نشی جوړیدے لکه دا جواب مولانا محمد ابو الحسن په تنظیم الاشتات (۲٤۷/۱) کښے کړیدے۔

(۲) جواب: داکوی چه داخاص وه ترهغوی پورے۔

اوګوره: تنظیم الاشتات (۲٤۷/۱) فتح القدیر (۸۸/۱)۔

(۳) جواب داکوی: چه ددے حدیث نه جواز دتداوی بالحرام معلومیږی اود (لا تداووا بالحرام) او (ان الله لم یجعل الشفاء فیما حرم علیکم) اخرجه البیهقی وابن حبان: (ان النبی ﷺ نهی عن الدواء الخبیث) وغیره احادیثو نه منع دتداوی بالحرام معلومیږی۔

او اصولی قانون دادے چه کله مبیح اومحرم سره تعارض شی نو ترجیح به محرم له وی۔

(اذا اجتمع المبیح والمحرم فالترجیح للمحرم۔

اوګوره: اعلاء السنن (۲۹۸/۱)، القواعد الفقیه ص (۵۵) الاشباه والنظائر ص (۹۳)۔

دریم الزامی جواب:

مجوزین حضرات ځانته دامام ابو حنیفه مقلدین وائی، امام ابو حنیفهؒ په نیز داوښ متیازے که ددوائی دپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی اوکه دغیر دوائی دپاره وی جائز نه دی، نو تاسے ئے
څنگه جائز گنړئ!

(اوگوره: البحر الرائق (۲۹۵/۸) عالمگیریه، فتح القدیر (۸۹/۱)-

شامیه (۱۶۵٤/۱) کښے دی:

ولا یشرب بوله اصلاً لا للتداوی ولا لغیره عند ابی حنیفة

نو چه د امام ابو حنیفه په نیز ددے څښل جائز نشو نو
ستاسے به پدے باندے نور قیاسات څنگه صحیح شی!
چه دا خبره کوئ چه: دمتیازو څښل جائز دی ددوائی دپاره
نو دا محرمات هم قیاساً جائز دی ددوائی دپاره!

دویم رد:

صاحبانو! په دے حدیث دعرنیینو باندے چه کله علماء
کرام دلیل نیسی په طهارت دبول دمایوکل لحمه باندے نو
تاسے ددے نه شپاړس جوابونه کوئ۔

۱ – رسول الله ﷺ ته ددے وحی شوے وه۔

لکه داخبره عینی شرح بخاری کښے کړیده (۱٥٤/۲)، درس
ترمذی (۲۹۱/۱) بحر الرائق (۱۱٥/۱)-

۲ – داحدیث خو تاسے منسوخ گنړئ چه حقیقت کښے
منسوخ نه دے۔

(اوگوره بحر الرائق (۱۱٤/۱) فتح القدیر (۸۸/۱) کفایة علی
هامش فتح القدیر (۸۹/۱) تنظیم الاشتات (۱٤۸/۱).

۳ – داخاص دے تر هغوی پورے۔

فتح القدیر (۸۸/۱) تنظیم الاشتات (۲٤۷/۱)-

نو اوس دلته څنگه دخپل مطلب دپاره دخاص نه عام
جوړوئ! دمنسوخ نه غیر منسوخ جوړوئ چه احکام ورنه
راوباسئ۔

په یو ځائے کښے وایئ چه داخاص دے او په دے ځائے کښے
مو عام جوړ کړو۔

په هغه ځائے کښے چه کله طهارت دمایوکل لحمه خبره
راغله نو تاسو وائے: دا حدیث منسوخ دے، لکه مخکښے د
کتابونو حوالے تیرے شوے، او چه کله د تداوی بالمحرمات
خبره راشی نو بیا دا منسوخ نه وی، بلکه مقلد نه مجتهد
جوړ شی!! اوددے نه حکم دتداوی بالحرمات راوباسی!
عجیبه خبره!

دروغ گورا حافظه نباشد

دغه شان په دے ځائے کښے دامام ابو حنیفة خبرے له
هیره اعتبار نه ورکوی۔

عجیبه خبره ده، یو ځائے کښے هغه خاص وو، اوس عام

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو، یو ځائے منسوخ وو، او دلته غیر منسوخ شو، یو ځائے مقلد وو او دلته مجتهد شو!! اوددے نه احکام دجواز د تداوی بالمحرمات راوباسی۔

یو ځائے کښے دامام ابو حنیفةؒ خبره دکانړی کرښه ګنړی، اوچرته چه دپیسو خبره راغله، چه نن صبا په افیونو کښے پیسے ډیرے دی نوبیا نه تقلید شته نه امام!

(تعس عبد الدینار وعبد الدرهم) !!

دورنگی چھوڑ کر ایک رنگ ہو جاؤ

سراسر موم ہو یا سنگ ہو جاؤ

ددے نه د تقلید سپیره توب معلومیږی۔

اوکه څوك وائی چه **تقلید** تاوان نه کوی اود تقلید په وجه یو کس دآیت او د حدیث غلط تاویل کونکے او تحریف کونکے نه جوړیږی : نو هغه دے د الشیخ فقیه العصر ابو محمد امین الله البشاوری حفظه الله تحقیقی اوعلمی کتاب (**دَ تقلید حقیقت**) مطالعه کړی، چه د مذکوره دعوے دلیل ورته ورښکاره شی!!

❁❁❁❁❁❁❁❁

د افیونو اونورو نشه راوستونکو ثیزونو په روپو کښے د زکوٰة حکم

ډیر خلق مونږ نه داتپوس کوی چه دافیونو په پیسو کښے زکات شته، اوکه نه!

نو **اول** خو داخبره زده کول پکاردی چه افیون په خضرواتو کښے داخل دی، اودخضرواتو په باره کښے د الله درسول ﷺ فرمان دے چه په دے کښے زکات نشته!

زکات صرف په پنځو ثیزونو کښے واجب دے چه دزمکے نه راټوکیږی :

(۱) غنم (۲) جوار (۳) اُوربشے (٤) کجورے (٥) اوځکے۔

ددے نه علاوه دراجح قول مطابق په نورو ثیزونو کښے زکات نشته، بلکه دهغے په پیسو کښے زکات دے چه کله په هغه روپو باندے کال تیر شی، نو زکات به په کښے ورکوی، اوداخبره په حدیث کښے راغلے۔

دویمه خبره داچه : په روپو افیونو وغیره کښے چه کله ورباندے کال تیر شی زکات شته که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثلًا یو سړی افیون خرڅ کړو او یو لك روپئ ورنه اوشوے اوپه دغه روپو باندے کال تیر شو، نواوس به ددے روپو زکات ورکوی، اوکه نه ؟

نو ددے دوه صورته دی :

۱ – که ددے نه مخکښے ده ته دامعلومات نه وو چه افیون کرل اودهغے خرڅول گناه ده ، اویا داچه په یو عالم باندے دده اعتماد وو اوهغه ورته فتوی ورکړے وه چه افیون کرل جائز دی، نو ده چه کوم مال جمع کړیدے دا مال دده دے اوزکات به هم ورکوی، لیکن دے نه پس به توبه اوباسی چه داکار به زه نور نه کووم۔

۲ – دویم صورت دادے چه یو سړی ته دامعلومه وی چه افیون کرل گناه ده اود یو عالم دطرفه دقرآن اوحدیث په رنړا کښے ئے ددے دحرمت فتوی لیدلے اویا اوریدلے وی اوبیا هم افیون اویا نور نشه آور ثیزونه خرڅوی اودهغے کرکیله کوی، صرف د یو مُلا په اوتو بوتو ځان خطا کوی، نوددے سړی مال حرام دے په حرام مال کښے زکات نشته۔

رسول الله ﷺ فرمائیلی دی :

ان الله طیب ، لا یقبل الا طیب، وان الله امر المؤمنین بما امر به المرسلین ...... الحدیث.

(الله تعالی پاك ذات دے، نه قبلوی مگر پاك ثیز (صدقه) او الله تعالی مومنانو ته دهغه ثیز حکم کړے کوم ئے پیغمبرانو ته کړیدے، چه اے زما رسولانو ! پاکیزه ثیزونه خورئ او نیك عملونه کوئ ، (داحکم ئے لکه څنگه چه رسولانو ته کړیدے دغه شان ئے مومنانو ته هم کړیدے)۔

(رواه مسلم).

نو ددے حدیث نه معلومه شوه چه زکات په حرام مال کښے نشته ځکه هغه الله رب العزت دسره قبلوی نه، نو ورکولو کښے فائده څه شوه !!

دغه شان ترمذی شریف کښے حدیث دے چه :

(الله رب العزت د حرام نه صدقه نه قبلوی)

نو هرکله چه په دے زکات نشته، نو اوس به په دے مال باندے څه کوی ؟

نو مخکښے تیر شو چه که ده ته پته نه وه چه داکوم کسب زه کوم داحرام دے، نو دامال دده دے لیکن روسته به داکار نه کوی۔

اوکه چرے ده ته پته وه چه مثلًا افیون کرل حرام دی یائے دعلماؤ فتوی ئے لیدلے اوکتلے وی اوبیا هم دکار کوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوددے مال نه چه کومے پیسے ده واخستلے هغه به ټولے صدقه کوی دفراغ الذمه په نیت باندے یعنے په دے نیت باندے به ئے صدقه کړی چه الله رب العزت دده غاړه خلاصه کړی، دثواب نیت به ددے حرام مال په صدقه کولو کښے نه کوی۔

(اوګوره : مفید العلوم ومبید الهموم ص (۲۲۹) الباب الثالث فی احکام المال الحرام لزکریا بن محمد القزوینی۔ زاد المعاد (۵/۷۷۸) للامام ابن القیم، مجموعة الفتاوی لابن تیمیة (۲۹/۴۱۲)، الفتاوی الاسلامیة (۲/۴۰۲) رد المحتار (۴/۱۳۰، ۲۱۹)، والتفصیل فی فتاوی الدین الخالص ، للشیخ ابی محمد امین الله البشاوری حفظه الله)۔

اود یو کس چه ټول مال حرام وی په دے کښے زکات نشته۔

(اوګوره : فقه الزکات ص ۱/۱۳۳ للدکتور یوسف القرضاوی فتاوی دیوبند (۶/۴۹) احسن الفتاوی (۴/۲۹۳) مجموعة الفتاوی لعبد الحئ اللکهنوی (۱/۶۵۳) فتاوی حقانیه)۔

❁❁❁❁❁❁❁❁

آیا په حرام مال حج کیږی ؟

داتپوس هم مونږ نه ډیر کیږی، نو زما ورونو !

ځوك چه دحج غم کوی اویا ددے تپوس کوی، هغه له پکاردی چه داتپوس اوکړی چه ماله دا حرام مال استعمالول جائز دی که نه !

په هغه داواجب دی چه دا حرام مال دځانه لرے کړی لکه مخکښے تیر شو۔

او دا کس چه حج کوی د الله دویرے دوجے نه ئے کوی، او حج کول دالله حکم ګڼړی، نودا کس دے داهم د الله حکم اوګڼړی چه دا حرام مال استعمالول ماله جائز نه دی ! زما حج کول په دے باندے نۀ قبلیږی، زما مال چه حرام وی، دعاګانے اونور عبادتونه به مے نه قبلیږی۔

لکه حدیث شریف کښے راځی :

یو سړے به وی، اوږد سفر به اوکړی، ببر سر، سپیره حالت کښے به وی، لاسونه به ئے پورته کړے وی آسمان طرفته، یارب ! یارب ! به کوی (دعاګانے به غواړی) حال دادے چه دده خوراك به حرام وی، څښاك به ئے حرام وی، جامه به ئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرامه وی، نو ځنګه به دده دعا قبوله شی !

دغه معنے باندے (چه په حرام مال باندے حج نه کیږی) ډیر احادیث راغلی دی۔

(اوګوره : فقه السنه : (۳۵۱/۱) جامع العلوم والحکم۔

لیکن : کله چه یو سړے په حرام مال باندے حج اوکړی آیا دده حج اوشو اوکه نه ؟ آیا دده ذمه فارغه شوه، که نه ؟

په دے کښے دَ علماؤ اختلاف دے :

۱ - اکثر علماء وائی چه یو سړے په حرام مال باندے حج اوکړی، نو فرض ئے ادا شو لیکن کوم ثواب چه الله رب العزت حاجی ته په حج کولو باندے ورکوی هغه ثواب دده دپاره نشته، کوم ثواب چه دحج مبرور دے هغه به دده نه کیږی۔

ځکه دحج مبرور یو شرط علماء دابیانوی چه په دے حج حلال مال خرچ کړے شوے وی، لکه مرعاه شرح مشکات (۳۰۵/۸) کښے علامه مبارکفوریؒ نقل کړیدی۔

اوددے مثال دادے چه رسول الله ﷺ فرمائیلی دی :

کومے زنانه نه چه خاوند ناراضه وی، دهغے مونځ نه قبلیږی، کوم غلام چه دخپل آقا نه اوتښتی، دهغه مونځ نه قبلیږی، کوم مونځ چه بغیر دخشوع نه اوکړے شوی

هغه نه قبلیږی۔

دغه شان نور ډیر روایات ددے متعلق راغلی دی۔

نوددے ټولو مطلب دادے چه الله تعالی په دے مونځ باندے دوئ له ثواب نه ورکوی، اګرکه دے کسانو په دے صفت باندے مونځ اوکړو نودوئ ته به په اعادے (مونځ راګرزولو) باندے حکم نه کیږی۔

او مونږ چه حج کوو، نو دثواب دپاره ئے کوو چه الله رب العزت زمونږ ګناهونه معاف کړی، اوزمونږ ثواب اوشی، صرف دفراغ الذمه نیت خونه وی۔

دے وجے نه دامام مالك نه چا سوال اوکړو چه که یو سړے دغلا په روپو باندے واده اوکړی، نو آیا داد زنا سره مشابهت لری ؟

نو هغوی ورته اوفرمائیل :

ای والذی لا اله الا هو

یعنے : آو! قسم په هغه ذات چه دهغه نه سیوا بل څوك حقدار دبندګئ نشته (داد زنا سره مشابهت لری)۔

(اوګوره : مرعات شرح مشکاة (۳۰۵/۸) للعلامه ابو الحسن عبید الله المبارکفوری ؒ تفصیلاً، فتاوی اللجنة (۴۳/۱۱، مجموعة الفتاوی لشیخ الاسلام ابن تیمیه (۸۹/۲۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۰۳/۲٦) رد المحتار (۲/۱٤۰) کفایه المفتی (٤/۳۲۹)۔

او ددے مثال علماؤ داهم ورکړے چه :

یو کس په حرامو اوبو باندے اودس اوکړی نو اودس خو اوشو، لیکن گنهگار دے، الله رب العزت په دے اودس باندے ده له ثواب نه ورکوی۔

یا یو سړے دغصب په زمکه مونځ کوی، نو فرض خو ادا شو لیکن دثواب طمع دے نه کوی۔

۲ – دویم قول دعلماؤ داد ے چه :

په حرام مال باندے حج نه کیږی، اودا قول دامام احمدؒ نه نقل دے لکه مرعات (۸/۳۰۷) کښے علامه مبارکفوری" نقل کړیدے۔

دغه شان فتاوی نذیریه (۲/۱۲۳) کښے علامه سید نذیر حسین دهلوی" فرمائی :

حرام مال سے حج کرنا درست نہیں

(حرام مال سره حج کول صحیح نه دی)۔

دغه شان نورو علماؤ هم وئیلی دی۔

(اوګوره : جدید فقهی مسائل، فقه السنه وغیرهما)۔

❁❁❁❁❁❁❁❁

تطبیق اوراجح قول په دے کښے دادے چه

چاسره حرام مال وی نو په ده حج فرض نه دے، اوکه چا وریاندے اوکړو نو دحج چه کوم اجر اوثواب دے، الله رب العزت هغه ده ته نه ورکوی، البته دفرضیت ذمه دده ساقطه شوه، دعهدے فرضیت نه اووتلو۔

نو په حرام مال باندے حج کول نه دی پکار، ځکه حج خو ددے دپاره کیږی چه انسان الله ته ځان نزدے کړی، د الله رضا حاصله کړی، د انسان گناهونه وریاندے ورژیږی، صرف ددے دپاره خونه وی چه تاته خلق حاجی صاحب روائی۔

اوکه چا وریاندے اوکړو نو دنیا کښے خو به ورته حاجی صاحب اووئیل شی ، لیکن آخرت کښے دے دحج د ثواب اُمید نه کوی۔

ان الله طیب، لایقبل الا طیبا.

الله تعالی پاک ذات دے ، صرف پاکیزه شیزونه قبلوی !!

❁❁❁❁❁❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

په آخر کښې :

بعضے خلق داخبره کوی چه افیون مونږ، څکه کرو، سګریټ، نسوار څکه استعمالوو چه فلانے عالم، فلانے مولوی صاحب په خپله داکار کوی، یا هغه ورته جائز وائی، اوپه دے خبره ځان خطا کوی۔

محترمو !

دالله جل جلاله نه ویره پکار ده، په دے خبره ځان پوهه کول پکار دی چه دعالم په خبره یا عمل باندے یو شے نه حلالیږی، که هغه هرڅومره غټ عالم ولے نه وی!

اوکه دیته اوکتل شی، نو بیاخو ډیر داسے څیزونه شته دے چه قرآن او حدیث کښې حرام دی او بعضے علماء ورته جائز وائی، تورته سپین، اوسپین ته تور وائی مثلًا :

۱- چا ډمتوب ته دقوالئ نوم ورکړو، اوساز باجے، ربابونه اوری اودیته جائز لا څه کوے دثواب کاروائی، والعیاذ بالله!

اود رسول الله ﷺ ددے قول مصداق اوګرځیدل چه زما امت کښې به داسے خلق راشی چه دتهنګ تکور سامان به جائز ګنړی۔

۲ - چاشرك ته دکرامت، کشف اود اولیاؤ دعزت نومونه

ورکړو، کاربه دشرك کوی نوم به وربانده داولیاء دتعظیم ګدی۔

دعوے دغیبو کوی، نوم ئے دکشف، کرامت ورکړو۔

۳ - چا د حربی کافرانو قتل حرام اود هغوی سره جنګ بغاوت اوګنړلو، اوحربی کافر ته ئے دمستامن نوم ورکړو!

٤ - چا جهوریت ته جائز اووئیلو، اوجمهوریت ته عدل، حریت او آزادی وائی !

حال داچه دجمهوریت معنے داده چه حاکمیت به د اکثریت او عوامو وی، که ډمان ډیر وو، نو دهغوی رائے به اخستلے شی، که مقابل کښې ئے ابن تیمیهؒ او امام ابو حنیفهؒ ولے نه وی !

٥ - چا ربا الفضل ته جائز اووئیلو۔

٦ - چا درسول الله ﷺ خالص تابعدارئ ته چه درسول الله ﷺ دقول او فعل په مقابل کښې دهر مُلا ، عالم خبره وروسته کول اود رسول الله ﷺ قول اوفعل مخکښې کولو ته دلا مذهبیت، لا دینیت نوم ورکړو !

دارنګه چا افیون کړل، ددے اخستل خرڅول جائز کړل، دارنګه چا سګریټو نسوارو ته جائز اووئیل، اودلیل کښې ئے دابهانه اونیوله چه کتابونو کښې دی چه دا جنز دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنگ بعضو اووئیل چه افیونې په دوائی کښې استعمالیږی نو ځکه جائز دی، ددې بهانې جواب مونږ تفصیلًا مخکښې ذکر کړیدې.

دلته داخبره قابلِ غور ده چه:

دفقهې کتابونه خو څه (صحیحین) نه دی چه دې کښې به ضعیفې او خطا خبرې نه وی!

فقه کښې په زرهاؤ مسئلې شته چه بې دلیله دی.

په سلگونو داسې مسئلې شته چه غلطې اوخطاء دی.

چه یوه دهغې نه داده چه بعضې فتاوو کښې دافیونو کرکیلې ته جائز وئیلی دی، اودلیل ئې دانیولې چه داپه دوایانو کښې استعمالیږی.

لیکن ددې جوابونه الحمد لله مونږ مخکښې ذکر کړیدی، ددوی نه گیله نشته چه په افیونو چه حرام دی اودوائی په دې باندې جائز گنړی، دفقهې کتابونه ددې نه ډیر سخت حرام شیز باندې هم شفا (تداوی) کول جائز گنړی، اوهغه د قرآن کریم دانتهائی سپکاوی خبره ده هغه داچه فقه کښې دی چه:

په متیازو اووینه باندې قرآن کریم لیکل دشفاء دپاره جائز دی (العیاذ بالله، واستغفر الله)!

که څوك اووائی چه فقه کښې داخبره نشته اوداپه فقهې باندې تاسې دروغ جوړوئ اوکه وی نو دهغه کتاب نوم اوحواله راکړئ، ځکه دقرآن کریم باره کښې دومره لوئې جرئت کول، اوانتهائی بې ادبی اوسپکاوې کول چه قرآن کریم دشفا حاصلولو دپاره په متیازو یا وینه باندې لیکل، نوداخبره خو یو عام مسلمان هم نشی کولې، فقهاء خو لاپه ځائې پریده!

نو محترمو!

مونږ دروغ نه وایو، حواله اودکتاب نوم څه چه په کتابونو به حواله درکړو، دالله په فضل سره:

فتاوی قاضی خان باب الحظر والاباحه (۳۶۵/٤) کښې دی: والذی رعف فلا یرقا دمه فاراد ان یکتب بدمه علی جبهته شیئا من القرآن قال ابو بکر الاسکاف: یجوز قیل لو کتب بالبول قال: لو کان فیه شفاء لاباس به.

(که د یو سړی پوزې نه وینه روانه وی اووینه راواخلی اوپه تندی باندې پرې دقرآن کریم څه حصه اولیکی نو جائز دی).

بیا ابو بکر الاسکاف ته اووئیل شو چه که په متیازو باندې اولیکل شی (والعیاذ بالله) نو هغه ووئیل: چه که

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغے کښے شفا وی نو خیر دے جائز دی۔

اوداخبره فتاوی سراجیه ص : (۷۵) کښے هم ده۔

دغه شان بحر الرائق ص (۱۱۶) کښے هم ده۔

حموی شرح الاشباه والنظائر باب القاعده الخامسه : الضرر لایزال ص (۱۰۸)۔رد المحتار شرح الدر المختار المعروف بالشامیه باب التداوی بالمحرم (۱/۱۴۰)۔

نودے تولو کتابونو دفقه حنفی کښے دغه خبره ذکر شویده چه که دیو سړی شفا (علاج) په دے کښے وی چه : قرآن کریم په وینه یا متیازو باندے اولیکی نو داکار کولے شی۔

مسلمانانو ورونو !

انصاف پکار دے لړ حلالو اوحرامو ته کتل پکاردی، دالله اودهغه درسول دخبرو اودا سلام دشعائرو انتهائی تعظیم او ادب پکاردے، دالله اودهغه درسول ﷺ خبره منل پکاردی اګرکه په ظاهره دهغے په منلو کښے زمونږ تاوان ښکاری خو په حقیقت کښے هغه تاوان نه وی۔

دغه شان الله اود هغه رسول ﷺ چه کله مونږ دیو کار نه منع کړی، دهغے نه ځان ساتل پکاردی، اګرکه دهغے په کولو کښے په ظاهره مونږ ته ډیرے فائدے ښکاری، لکه

سود شو، زنا شوه، غلا شوه، نشے تماشے شوے۔

اوکه داسے اونکړو، نو زمونږ دایمان دعوی به بیا بے ځائے وی، بلکه دایمان پاتے کیدل به ګران شی، اودا زما خبره نه ده بلکه درب العالمین خبره ده چه هیڅ شك اوشبهه پکښے نشته۔

الله رب العالمین فرمائیلی دی :

﴿ وما کان لمؤمن ولا مؤمنه اذا قضی الله ورسوله امرا ان یکون لهم الخیره من انفسهم ﴾

یعنے : مومن سړی اومومنے زنانه له دا جائز نه دی چه کله دیو شیز فیصله اوفرمائی چه دوی له دے خپل ځانی اختیاروی۔

بعضے جاهلان دابهانه نیسی اوپه دے خپل ځان غلطوی چه مونږ داځکه کرو چه امریکه اونور کافران ورباندے ټنکیږی، کافران ورباندے مره کیږی۔

نو زما رونړو !

داخبره بیخی غلطه ده، الله اود هغه رسول ﷺ مونږته دکفارو وژلو داطریقه نه ده ښودلے چه کفارو له نشته ورکوئ، اونه په دے باندے فتح اونصرت دمسلمان راځی، بلکه مونږ ته ئے دکفارو سره دجهاد کولو حکم شوے دے،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه په دے سر او سینه باندے یو څو ګذاره اوخوری په خپله به کفار ماتے اوخوری۔

دریم دا چه : په دے باندے چه کافران مره کیږی نوددے نه مخکښے وریاندے ډیر مسلمانان مره کیږی ، دسعودی، پاکستان اونورو ډیرو اسلامی ممالکو عوام مسلمانان په دے باندے مره کیږی، په قیامت کښے به بیا څوك ددے جواب ورکوی ؟

الله رب العزت دے زمونږ ملك ددے هر قسمه حرام څیزونو نه پاك صاف کړی، الله دے زمونږ ددے ملك اودنورو اسلامی ملکونو حاکمان صحیح مسلمانان جوړ کړی چه د قرآن او حدیث خدمتګار او خورونکی وی، او الله رب العزت دے ددے ناکاره حاکمانونه مونږ تهولو مسلمانانو له نجات راکړی، او الله رب العزت دے زمونږ اود تهولو مسلمانانو اصلاح اوکړی۔

وصلی الله علی خیر خلقه محمد و آله وصحبه اجمعین.

وسبحانك اللهم وبحمدك اشهد ان لا اله الا انت استغفرك واتوب الیك

ربیع الثانی (۱۲/ ۱٤۲٤هـ).

❁❁❁❁❁❁❁❁

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library